

Østsjællandss Museum
Årsberetning 2010

1. Arbejdsgrundlag og formål

Østsjællands Museum er en selvejende institution. Museet er et statsanerkendt naturhistorisk og kulturhistorisk museum efter museumslovens § 15.

1.1 Formål

Museet skal gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling inden for sit ansvarsområde virke for sikringen af Danmarks natur- og kulturarv og belyse:

- forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår indenfor nyere tids kulturhistorie
- naturen, dens udvikling, nutidige miljø og samspillet med mennesket

Museet skal gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden og stille dem til rådighed for forskningen samt udbrede kendskabet til resultatet af såvel museets egen forskning som anden forskning baseret på museets samlinger.

1.2 Ansvarsområde

Museet har kulturhistorisk ansvarsområde i Stevns og Faxe kommuner og naturhistorisk ansvarsområde i Stevns, Faxe, Vordingborg, Køge, Solrød og Greve kommuner.

1.3 Arbejdsplan

Museet har udarbejdet 4-årige arbejdsplaner for periode 2011-14, således at arbejdsplanerne følger nye retningslinjer fra Kulturarvsstyrelsen. De nye arbejdsplaner lægger vægt på at opstille strategi og milepæle for museets lovfæstede virkeområder. Arbejdsplanerne er blevet til efter en omfattende proces for museets inspektører, naturvejledere, administrationschef samt bestyrelse bl.a. gennem afholdelse af en række workshops. Som led i arbejdet med arbejdsplaner er udarbejdet en genstandsbevaringsplan i samarbejde med Bevaringscenter Næstved. Arbejdsplanen definerer museets satsningsområder de kommende fire år, og vil fungere som arbejdsredskab for såvel personale som bestyrelse.

I forbindelse med den nye arbejdsplan er museets mission og vision revideret.

Østsjællands Museums mission er vores eksistensberettigelse:

Østsjællands Museum driver og udvikler museumsvirksomhed med lokalt udgangspunkt i relevant lokalt, nationalt og internationalt perspektiv.

Museets virksomhed tager udgangspunkt i natur- og kulturhistorien i Stevns og Faxe kommuner og tillige naturhistorien i Vordingborg, Køge, Solrød og Greve kommuner.

Museumsvirksomheden har baggrund i indsamling, dokumentation og bevaring af vidnesbyrd indenfor museets kerneområder: kalkens geologi, kalkens kulturhistorie og Den Kolde Krig tillige med den almene lokale natur og nyere tids kulturhistorie med henblik på at bevare natur- og kulturarv og på at fastholde, skabe og formidle viden.

Museet vision er vores mål for fremtiden:

Museet skaber forundring over og nyt perspektiv på livet og historien for alle gennem forskningsbaserede historier fortalt levende og vedkommende med udgangspunkt i autentiske lokaliteter.

Museet skaber, faciliterer og fastholder viden om den særegne lokale natur- og kulturarv i nationalt og internationalt perspektiv i formaliserede samarbejder med relevante museer og forskningsinstitutioner.

Museet indgår aktivt i videnscentre omkring museets tre lokalitetsbestemte satsningsområder:

- *Kalkens geologi*
- *Den Kolde Krig*
- *Kalkens kulturhistorie*

Museet er kendt for høj kvalitet indenfor de museumsfaglige arbejdsområder og for at arbejde målrettet, innovativt og med entusiasme.

Museet danner videnskabelig og formidlingsmæssig basis for Stevns Klint som UNESCO Verdensarv.

Arbejdsplanen kan ses som en direkte fortsættelse af museets stramme prioritering i den seneste planperiode, hvor museet har undergået en målrettet specialisering og en betydelig forsknings- og formidlingsmæssig opkvalificering. Museet er således rustet til et målrettet og specialiseret arbejde med afsæt i egnens særegne natur- og kulturhistorie i lokalt, nationalt og internationalt perspektiv.

I arbejdsplanen tager museets aktivitet udgangspunkt i områdets autentiske lokaliteter, og fokuserer på de tre kerneområder, der alle rummer et nationalt og/eller internationalt perspektiv: Kalkens geologi (kandidat til UNESCO verdensarv), Kalkens kulturhistorie samt Den Kolde Krig med udgangspunkt i Stevnfort.

Museumsarbejdet vil være stramt prioriteret med udgangspunkt i indsamling, dokumentation og bevaring af vidnesbyrd inden for de tre kerneområder tillige med det generelle ansvarsområde med lokale natur- og kulturhistorie for at sikre bevaring af natur- og kulturarv og fastholde, skabe og ikke mindst formidle viden.

Fortsat, styrket og udvidet samarbejde og arbejdsdeling er nøglebetingelser for at nå visionens mål. Dette gælder samarbejdet med universiteter, hovedmuseer og andre museer i Danmark og udlandet, undervisningsinstitutioner herunder skoler, kommunernes forvaltninger tillige med lokale frivilligorganisationer, turistorganisationer og erhvervslivet. Museet vil løbende vurdere, hvorvidt museet indenfor andre organisatoriske sammenhænge bedre kan opfylde sine museumsfaglige visioner.

1.4 Tilskud

1.4.1 Ordinære tilskud

Østsjælland Museum modtog i 2010 statstilskud samt overførte tidligere amtstilskud fra Staten samt kommunale tilskud fra Stevns og Faxe kommuner. De kommunale tilskud følger en samdriftsaftale med en allonge, hvoraf det fremgår, at Stevns Kommunes tilskud til Østsjælland Museum i 2010 er kr. 49,80 kr. pr indbygger mens Faxe Kommunes tilskud er 38,78 kr. pr indbygger. Kulturarvsstyrelsen bemærker til allongen, at museet bør være opmærksomt på, "at gennemsnittet for de kommunale tilskud til statsaner-

kendte museer ligger på 50-60 kr. pr. indbygger, og at der er købstadsmuseer, der modtager op mod det dobbelte beløb - foruden gratis bygningsdrift".

1.4.2 Ekstraordinære tilskud

Østsjællands Museum har i 2010 modtaget en lang række tilsagn om ekstraordinære tilskud. Disse generøse tilskud gør det muligt for museet at udføre en lang række væsentlige opgaver, som ikke kan løses inden for museets ordinære budget. Projekterne er beskrevet i følgende afsnit i denne årsberetning.

Nordea-Fonden har givet tilsagn om støtte på kr. 6 mio. til formidlingsprojektet Stevns Klint+. Projektet startede 1. september 2010 og forløber over to år.

Augustinus Fonden har givet tilsagn om støtte på kr. 3,75 mio. til skoletjeneste på Koldkrigsmuseum Stevnsfort samt flerfaglige lejrskoletilbud. Projektet starter i 2011 og forløber over to år.

Friluftsrådet har udbetalt støtte fra Tips og Lottomidlerne til Geomuseum Faxe på i alt kr. 350.000. Tilskuddet udgør en del af den samlede finansiering af udstillingen og dækker bla. indkøb af formidlingsudstyr (hamre, mejsler, mikroskoper mv.).

Region Sjælland har givet tilsagn om støtte kr. 300.000 til projekt Stevns Klint mod Verdensarv med samlet budget på kr. 600.000 heraf egenfinansiering på kr. 104.000. Projektet udføres i 2011 under fornøden restfinansiering.

Friluftsrådet støtter Naturvejlederen i Faxe med 220.000 i løntilskud i perioden 2010-2012. Projektet er treårigt og er oprettet og finansieret i et samarbejde mellem Østsjællands Museum, Friluftsrådet og Faxe Kommunes forvaltninger for kultur-, natur- og skoleområdet. Naturvejlederen er ansat ved Østsjællands Museum og har kontor på Geomuseum Faxe.

Stevns Brands Fond har bevilget kr. 185.000 til etablering af audioguide til oversættelse af de guidede ture på Koldkrigsmuseum Stevnsfort. Udført i 2010.

Projektet "Komparativ analyse af Stevns Klint" er afrapporteret til Kulturarvsstyrelsen, ifølge tilsagn om støtte til projektet med kr. 146.500. Udført i 2010.

Stevns Turistbureau har modtaget kr. 122.500 til formidlingsudviklingsprojekt fra København Syd. Projektet er et samarbejde mellem Stevns Turistbureau og Østsjællands Museum og rummer audioguider til formidling af Koldkrigsmuseum Stevnsfort over jorden. Udført i 2010.

Kulturarvsstyrelsen har udbetalt støtte på kr. 38.000 kr. fra digitaliseringspuljen til digitalisering af museets kulturhistoriske registreringskort. Udført i 2010.

Danske Bank – Stevns Faxe Fonden har støttet særudstillingen på Geomuseum Faxe med kr. 13.400 til udførelse af en afstøbning af krokodillekranium.

Metro Schrøder Fonden har støttet med kr. 10.000 til rekonstruktion af fossil til særudstillingsbrug. Afstøbningen er vist på videnskabelig kongres i 2010 og skal i 2011 indgå i en særudstilling omkring det mystiske fund fra Stevns Klint.

Nordea-Fonden har støttet udgivelse af folder i forbindelse med Fiskerhusgruppens årlige fernisering med 6.500 kr.

Faxe Kommunes (afdeling for social, sundhed og omsorg) har bevilliget kr. 6000 til udstyr ved arrangement for udsatte børn og unge fra § 18 pulje om midler til frivilligt socialt arbejde. Arrangementet forløber i 2011.

1.5 Samarbejde

Fortsat, styrket og udvidet samarbejde og arbejdsdeling er nøglebetingelser for at nå museets visioner. Dette gælder samarbejdet med universiteter, hovedmuseer og andre museer i Danmark og udlandet, undervisningsinstitutioner herunder skoler, kommunernes forvaltninger tillige med lokale frivilligorganisationer, turistorganisationer og erhvervslivet.

Østsjællands Museum indgår i forsknings- og formidlingssamarbejde omkring geologi med Institut for Geografi og Geologi, Københavns Universitet og har indgået aftale om forsknings- og formidlingssamarbejde omkring Den Kolde Krig med SAXO-Instituttet, Københavns Universitet.

Museets tilskudskommuner fastholder et fortsat samarbejde omkring driften af Østsjællands Museum gennem samdriftsaftale. I kulturaftalesammenhæng er museet samlet under én kulturaftale, idet Stevns Kommune er indgået i kulturaftale Storstrøm med museumsområdet, og Faxe Kommune er indgået i hele kulturaftale Storstrøm. Museet har dog samarbejdet omkring museumsprojekter med Kulturaftale Syd.

Samarbejdet med danske museer er i 2010 forankret yderligere idet der er indgået formaliseret samarbejde med Koldkrigsmuseum Langelandsfort (Øhavsmuseet) om en egentlig arbejdsdeling. Østsjællands Museum samarbejder med Museerne i Vordingborg, som har det arkæologiske ansvar i Vordingborg, Faxe og Stevns kommuner. Der er desuden indledt et samarbejde med Geocenter Møns Klint om faglig rådgivning.

Museets internationale samarbejde er styrket gennem et nyt samarbejde mellem Hemsö fästningen og Koldkrigsmuseum Stevnsfort. Repræsentanter for Sveriges militärhistoriska arv (Erik Broberg og Leif Nilsson) besøgte Koldkrigsmuseum Stevnsfort sammen med repræsentanter for Hemsö fästningen (Christer Sefbom og Kristina Ivarsson). Thomas Tram Pedersen deltog i april måned i et møde i Kristianstad med repræsentanter for Sveriges Militære Arv (Christian Braunstein og Erik Broberg) om udviklingen af et samarbejde, og begge disse repræsentanter deltog senere i åbningen af udstillingen på Koldkrigsmuseum Stevnsfort. I maj måned deltog Thomas Tram Pedersen i åbningen af første fase af den fælles udstilling på Hemsö fästning.

Naturvejlederen Faxe er et treårigt projekt som udføres i samarbejde mellem Østsjællands Museum og Faxe Kommune med tilskud fra Friluftsrådet. Indholdet af projektet bygger bl.a. på udvikling af lokale formidlingsløsninger for skoler i Faxe Kommune, et koncept der hedder "Naturambassadører", der uddanner og støtter lokale ildsjæle, samt natur- og kulturhistoriske tilbud til børnefamilier og turister. Formen er fortsat at naturvejlederen er ansat på museet og derfra rykker ud til skoler og arrangementer i Faxe Kommune.

Naturvejlederen Faxe deltager i et tværkommunalt samarbejde mellem Faxe, Vordingborg og Næstved kommuner omkring et Friluftsrådsprojekt, kaldet "Naturrum ved Præstø Fjord". Naturvejlederen ved Præstø Fjord sidder med i projektets arbejdsgruppe, og deltager aktivt i den del af projektet, der vedrører formidling.

Østsjællands Museum indgår i arbejdet omkring udvikling af Stevns Fyrcenter som en del af den tilknyttede brugergruppe hvor Helle Ålsbøl er museets repræsentant. Østsjællands Museum er ansvarlig for formidlingen.

Østsjælland Museum har deltaget i Kulturvækst Sjælland, et workshopforløb for institutioner indenfor oplevelsesøkonomi i Region Sjælland. I forløbet indgik en række workshops indenfor emner som strategi og organisation, oplevelsesbaseret formidling, teknologi og nye medier samt brugerinddragelse og nye målgrupper. Fra Østsjælland Museum deltog relevante medarbejdere til de enkelte workshops således deltog ud over direktøren også inspektører, naturvejledere samt administrationschef. En lang række øvrige institutioner fra Region Sjælland deltog herunder spillesteder, teatre, oplevelsescentre. Forløbet har virket inspirerende inden for en række fagdiscipliner og bidraget til netværksdannelse. I forlængelse af disse workshops har konsulentfirmaet Manto A/S lavet en besøgsanalyse og opstillet en række anbefalinger for Koldkrigsmuseum Stevnsfort og Geomuseum Faxe.

2. Samlinger, arkiv, bibliotek

2.1 Samlinger

Museet fokuserer på, at samlingerne med tiden tænkes ind i en national indsamlings- og bevaringsstrategi. Således er vi i dialog med andre museer om mulig overdragelse af genstande, der ligger uden for museets indsamlingsstrategi.

Samarbejdsaftalen med Koldkrigsmuseum Langelandsfort (Øhavsmuseet) er et led i denne strategi. Udgangspunktet for arbejdsdelingen er, at Koldkrigsmuseum Stevnsfort fokuserer på Den Kolde Krig fra et vestligt perspektiv, herunder det danske forhold til vestmagterne, mens Koldkrigsmuseum Langelandsfort overvejende fokuserer på østmagterne og truslen fra Øst.

Der er indledt overvejelser om en præcisering af museets indsamlingsstrategi vedrørende effekter fra Stevnsfort. Overvejelserne forventes i 2011 at munde ud i en revision af museets indsamlingsstrategi.

Langtidsdeponeringen af museets samling af værker af Niels Larsen Stevns til Vendsyssel Kunstmuseum er ligeledes et led i museets strategi om at medvirke til en national indsamlings- og bevaringsstrategi. Ved langtidsdeponeringen sikres ikke alene professionel opbevaring, men også en bedre tilgængelighed for publikum samt at samlingen gøres aktiv for forskning. Museets uddeponerede samling af Niels Larsen Stevns værker er nu udstillet i ny udstillingsbygning på Vendsyssel Kunstmuseum, Hjørring.

Museets våbensamling er blevet gennemgået og flyttet til nye sikrede rum.

Udstillingen på Koldkrigsmuseum Stevnsfort indeholder materiel udlånt fra Forsvaret. I løbet af 2009 blev der indgået kontrakt med Flyvevåbnets Historiske Samling om udlånsbetingelser og et tilsvarende arbejde pågår i samarbejde med Søværnets Museumskommission. Formålet er at sikre en klar skelnen mellem museumsgenstande og formidlingsgenstande, med det formål at sikre optimale bevaringsforhold for museumsgenstande, og bedst mulige bevaringsforhold for formidlingsgenstande under hensyntagen til at genstandene skal formidles i det autentiske kulturmiljø.

Det udstillede HAWK-missil af typen Basic HAWK ved indgangen til Koldkrigsmuseum Stevnsfort er det eneste bevarede af sin slags og er derfor erstattet med et Improved HAWK missil fra Flyvevåbnets Historiske Samling.

Museets indlån har været begrænset i 2010. Til særudstillingen på Geomuseum Faxe "Historien om Rollotårnet" er indlånt et poststempel fra Post- og Telemuseet.

2.2 Bibliotek

Til biblioteket indkøbes løbende speciallitteratur, som er relevant for museets ansvarsområder.

I forbindelse med sammenlægningen af Forsvarets biblioteker har museet til brug for arbejdet med Koldkrigsmuseum Stevnstøt modtaget ca. 1.000 bind omfattende forskellige typer af litteratur fra eller om Den Kolde Krig. En del af denne litteratur er speciallitteratur, som ellers ikke findes bevaret i Danmark. Endvidere indgår en række pjecer og lærebogsmaterialer anvendt af det danske forsvar under Den Kolde Krig. Materialerne vil dels indgå i museets bibliotek og dels blive anvendt som udstillingsobjekter eller som dokumentation. Overdragelsen af værker forventes i 2011 at fortsætte efter indgåelsen af en samarbejdsaftale med Forsvarsakademiet og Forsvarets Biblioteker.

3.0 Indsamling, registrering, undersøgelse, forskning og fagudvalgsarbejde

3.1 Indsamling

3.1.1 Indsamling naturhistorie

Østsjællands Museum indsamler fossiler fra kridt og kalk i museets geografiske ansvarsområde. Indsamlingen sker gennem forskningsprojekter, undersøgelser og passiv indsamling.

Indsamling af fossiler til forskningsprojektet Økologi Stevnstøt er udført af geolog Thomas Hansen hen over sommeren med assistance af bl.a. museets geolog Jesper Milàn. En weekend i august havde Thomas Hansen assistance fra 16 amatørgeologer fra Sydsjællands Amatørgeologiske Forening, Næstved. I projektet er der nu indleveret tre stykker til bedømmelse i Danekræudvalget: Et mystisk aftryk fra Korsnæb, en krabbe fra skrivekridt samt en ål. Projektet, der er finansieret af Kulturarvsstyrelsens rådighedssum. Projektet afsluttes marts 2011.

Aftrykket af det hidtil ubeskrevne fossil fra Stevnstøt er erklæret Danekræ og derfor afleveret til Statens Naturhistoriske Museum.

Et ekstremt sjældent søpindsvin med 6-tallig symmetri fundet ved Møn af Egon og Margit Amondson, Faxe er doneret til Geomuseum Faxe og er indført i samlingen.

Alice Rasmussen har doneret et sjældent søpindsvin af samme type med 4-tallig symmetri samt et normalt 5-talligt fundet ved Stevnstøt Odde.

3.1.2 Indsamling kulturhistorie

På det kulturhistoriske område fokuseres museets indsamling på Kalkens kulturhistorie og Den Kolde Krig med udgangspunkt i Stevnstøt.

Museet afviser en stor mængde genstande, og henviser ofte til andre museer eller lokalhistoriske arkiver, der kunne have interesse i disse genstande. Eksempelvis fik museet tilbudt nogle bøger, der havde tilhørt Niels Larsen Stevnstøt's private bibliotek. Giveren blev henvist til Vendsyssel Kunstmuseum.

Til samlingen vedr. Faxe Kalkbrud er der, som en del af temaet Kalkens kulturhistorie hjemtaget følgende kulturhistoriske genstande: Et askebæger af Faxe marmor. Et frimærke med motiv af Rollotårn. En æske kuverttændstikker med motiv af Rollotårn.

Til samlingen vedr. Stevns Klint er hjemtaget to søjler af kridtsten fra Store Heddinge Kirke. Søjlerne indgår i udstillingen Stevns Klint på vej mod Verdensarv.

Genstande, der ikke falder inden for museets primære indsamlingsområder, indsamles i særlige tilfælde, når genstandene kompletterer væsentlige museumssager eller har særlig lokalhistorisk betydning. I 2010 udgjorde denne indsamling en udvalgt del af den store lokalhistoriske samling tilhørende Faxe Kommune. Samlingen er indsamlet som en del af det ikke statsanerkendte Haslev Museum. Fra samlingens i alt ca. 12.000 genstande blev udvalgt 2.300 genstande med særlig relevans for det særlige stationsbytema 1850-1930. Samlingen er i god stand og dokumenterer tilblivelsen af en stationsby.

Til samlingen vedr. Koldkrigsmuseum Stevnsfort er hjemtaget: En gennemskåret lysgranat. En felttelefonstilling. En model af radaren i Skovhuse. En større mængde radar- og radiomateriel fra O-rummet. Hertil kommer i alt 19 håndvåben, der er gjort funktionsdygtige med henblik på udstilling. Der er endvidere fra Marinens Bibliotek modtaget en stor mængde fotografier, film mv. vedrørende Stevnsfortet samt fra i alt 12 øvrige givere en række billeder, tekster, scrapbøger mv.

En radar samt et affyringsanlæg til missiler er hjemtaget til udstillingsformål på Koldkrigsmuseum Stevnsfort.

3.2 Registrering

Indsamlede kulturhistoriske genstande fotograferes og registreres løbende i Regin.

2010 blev året hvor alle museets registreringer blev digitaliseret og eksporteret til Kulturarvsstyrelsens database, Regin. Digitaliseringen skete ved automatiseret scanning, men ca. 3500 registreringskort måtte tilrettes manuelt for scanningsfejl. Østsjællands Museum modtog kr. 38.000 i støtte til afslutning af digitaliseringen fra Kulturarvsstyrelsen. Museet har tidligere modtaget kr. 80.000 fra samme pulje til den første del af dette store og væsentlige arbejde, som nu er fuldført. Østsjællands Museums samling er nu tilgængelig digitalt for andre til såvel undersøgelser som formidling.

3.3 Undersøgelser og forskning

Museets forskning og undersøgelsesaktiviteter koncentrerer omkring kalkens natur- og kulturhistorie samt Stevnsfort.

3.3.1 Undersøgelser og forskning - naturhistorie

I januar 2010 blev Stevns Klint officielt optaget på tentativlisten til UNESCO verdensarv og på UNESCOs hjemmeside kan man læse museets beskrivelse af klintens værdier, baseret på den komparative analyse udført med støtte fra Kulturarvsstyrelsen. Analysen blev udført ved Østsjællands Museum af ph.d. Anne Mehlin Sørensen i samarbejde med Københavns Universitet. Den komparative analyse vil indgå som en del af den videre, omfattende ansøgningsproces.

Forskningsprojektet "Økologi Stevns Klint" er iværksat som et led i museets forskningssamarbejde med Københavns Universitet. Projektet gennemføres gennem en projektansættelse af geolog, ph.d. Thomas Hansen. Projektets formål er at undersøge faunaen i forhold til nye tolkninger af aflejringsmiljøer. Projektet er finansieret af bevilling fra Kulturarvsstyrelsens Rådighedssum.

Forskningsprojektet "Koralkalk i Faxe Kalkbrud" udføres i samarbejde med professor Finn Surlyk og post. doc Bodil W. Lauridsen, Geologisk Institut, Københavns Universitet samt lektor Jan Audun Rasmussen, Statens Naturhistoriske Museum. Som et led i dette projekt er forskningsprojektet "En faunaundersøgelse af en koralbanke i Faxe Kalkbrud" udført af Ph.d. Bodil W. Lauridsen afsluttet. Takket være støtte fra Carlsberg Fondet til Bodil W. Lauridsen videreføres projektet i tre år på Københavns Universitet.

Koprolitter (forstenede lorte) fra Faxe Kalkbrud er blevet undersøgt og deres respektive op-havsdyr er blevet identificeret. Det har vist sig, at der i Faxe Kalkbrud findes koprolitter fra fisk, hajer og krokodiller. Resultaterne af undersøgelsen bliver publiceret i New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin.

En undersøgelse af om byggesten af bryozokalk, også kaldet limsten, fra middelalderbyggerier på Sjælland stammer fra Faxe Kalkbrud eller Stevns Klint er fortsat. Projektdeltagere er geologerne Tove Damholt og Bodil W. Lauridsen i samarbejde med lektor Jan Audun Rasmussen, Geologisk Museum, Københavns Universitet og som ny projektdeltager arkæolog Dorthe Daner Lund, Museerne i Vordingborg.

Naturvejleder Sara Gelskov har i 2010 fortsat arbejdet med en zoologisk undersøgelse af knoglematerialer fra udgravninger i Lejre, Roskilde. Undersøgelsen skal munde ud i en artikel til en samlet publikation om lokaliteten.

Et komplet kranie af havkrokodillen *Thoracosaurus*, fra samlingen på Lunds Universitet er blevet CT scannet i samarbejde med ledende overlæge Carsten Sloth på Næstved Sygehus, som del af et forskningsprojekt sammen med Dr. Johan Lindgren, Lunds Universitet. CT scanningen gik over al forventning og har afsløret mange spændende indre detaljer af kraniet. Jesper Milàn har været en uge hos professor Niels Lynnerup på Retsmedicinsk afdeling, Panum Institutet og efterarbejdet dataene og fået printet en 3D kopi af kraniet på Teknologisk Institut i Århus. Kopien indgår i en udstilling om aktuel forskning på Geomuseum Faxe.

En sammenlignende analyse af overfladeteksturen og indholdet af knogle- og pelsrester i moderne og fossile krokodillekoprolitter er iværksat af Jesper Milàn. Den skal indgå i en nyt stor redigeret værk fra New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin om forstenet afføring fra hvirveldyr. Jesper Milàn er medredaktør.

En koprolit indeholdende fiskeknogler er forsøgsvis blevet CT-scannet på Retsmedicinsk Institut, Københavns Universitet. Scanningen afslørede et indhold af tydeligt genkendelige fiskeknogler i koprolitten, og viser derfor, at teknikken med succes kan bruges til at afsløre fortidige dyrs kostvaner. En videnskabelig afhandling om det skal publiceres i New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin. De første resultater blev præsenteret på den årlige kongres i Palaeontological Association i Ghent, Belgien.

Bo W. Rasmussen fra Institut for Geografi og Geologi, Københavns Universitet har gennemført et Bachelor projekt "Beskrivelse og tolkning af et unikt sporfossil fra Faxe Kalkbrud" om Danekræ stykket med krybespor fra et krebsdyr. Jesper Milàn og lektor Jan Audun Rasmussen fra Statens Naturhistoriske Museum var vejledere på projektet, som blev bedømt til topkarakteren 12.

De første resultater blev præsenteret på den årlige kongres i Palaeontological Association i Ghent, Belgien.

Fundet af et mystisk aftryk af et fossil ved Stevns Klint har ført til en videnskabelig beskrivelse. Fossilet er erklæret for Danekræ (DK-640). De første resultater blev præsenteret på den årlige kongres i Palaeontological Association i Ghent, Belgien. Fossilet

er sandsynligvis aftryk af en vandmand, et meget sjældent og videnskabeligt vigtigt fund. Der arbejdes med en videnskabelig beskrivelse af det mystiske fossil fra Stevns (Lothar H. Vallon og Jesper Milàn). En livagtig rekonstruktion er udført af Esben Horn fra 10Tons med faglig vejledning fra Jesper Milàn. Projektet er støttet af Metro Schrøder Fonden.

Et stykke af skjoldet fra en havskildpadde, den første der er kendt fra Faxe Kalkbrud og bryozokalken i Danmark, er blevet beskrevet sammen med Bent Lindow, Statens Naturhistoriske Museum, og Bodil Lauridsen, Københavns Universitet, og manuscript indsendt til Bulletin of the Geological Society of Denmark. Stykket er unikt, idet der er tandmærker fra mindst tre forskellige dyr i det, hvilket er vidnesbyrd om skildpaddens dramatiske skæbne. Stykket er erklæret for Danekræ (DK-627).

En række nye dinosaurfodspor fra Bornholm er blevet videnskabeligt beskrevet af Jesper Milàn og et manuscript om dem er indsendt til Bulletin of the Geological Society of Denmark.

3.3.2 Undersøgelser og forskning - Den Kolde Krig

Koldkrigsmuseum Stevnstort har i et vist omfang bidraget til fortsættelsen af projekt med Kulturarvsstyrelsen og Statens Forsvarshistoriske Museum hvori der er gennemført en overordnet undersøgelse og beskrivelse af i alt fem særlige, militære kulturarvszoner, som søges sikret for eftertiden. Der er tale om bygningsanlæg i områderne omkring Esbjerg-Varde-Oksbøl, Frederikshavn, Karup-Viborg-Finderup, Bornholm og Stevns.

Der er gennemført en række studier og interviews med henblik på dokumentation af den tidligere Flyvestation Sigerslev og af Operationsområde Højerup.

Dokumentationsinterview er gennemført med Henning Jensen, systemanalytiker ved farvandsovervågning "FOD-CCIS".

Som et led i samarbejdet mellem Østsjælland Museum og SAXO-Instituttet har BA Margit Bech Larsen udført undersøgelsen "Stevnstortet – demonstration af dansk forsvarsvilje". Projektet er tidligere støttet fra Kulturarvsstyrelsens hastesum. I forlængelse af dette arbejde, har Margit Bech Larsen afsluttet og forsvaret sin magisterkonferens; Mellem afskrækkelse og symbolsforsvar. Den politiske og militære baggrund for opførelsen af Stevnstort og Langelandsfort 1945-1954. Et casestudie i dansk forsvars- og alliancepolitik. Vejleder professor Paul Villaume, Københavns Universitet.

3.3.3 Undersøgelser og forskning - Kalkens Kulturhistorie

"Lyset fra Stevns Klint", en arkivalsk undersøgelse om Stevns Fyr er udarbejdet af projektansat etnolog, Naomi Hainau Pinholt. Rapporten skal bl.a. bruges som grundlag for den kulturhistoriske formidling på Stevns Fyr og som grundlag for en bog.

Research af fotos fra Jærnen, flinteudvinding ved Strøby til "kulturjagt.dk" er foretaget af Helle Ålsbøl på Vallø Lokalhistoriske Arkiv

3.4 Kultur- og naturforvaltning

Det lovpligtige arbejde med gravminderegistreringer i Stevns og Faxe kommuner er genoptaget af etnolog Helle Ålsbøl. Museet udpeger i samråd med menighedsråd bevaringsværdige gravminder med henblik på bevaring. Fredningen sker ved provstesyn. Menighedsrådet afholder udgifter ved registreringen. Gravminderegistreringen i Dalby sogn er iværksat.

Østsjælland Museum får nu tilsendt alle bygge- og nedrivningssager fra Faxe Kommune. Disse gennemses af museets etnolog Helle Ålsbøl. For Stevns Kommune er der indgået aftale om at dette vil ske fra 2011. Dermed har museet opnået bedre muligheder for at varetage beva-

ringsinteresser for den faste kulturarv og museet har i 2010 indsendt en række indsigelser mod nedrivninger.

Faxe Kommunes planafdeling og Østsjællands Museum har indledt en proces for at afklare hvordan vi i fællesskab kan udarbejde en bevarende lokalplan for 5-10 huse af kalk i kommunen.

Kommuneplan

Helle Ålsbøl har afleveret uddybende kommentarer til Faxe Kommuneplan 2009 i forhold til museumslovens kapitel 8.

Der er indsendt ekstra indlæg til Stevns Kommuneplan om Stevns Klints militære betydning fra Oldtid til Den Kolde Krig.

Lokalplaner

Helle Ålsbøl gennemgår lokalplaner for Stevns og Faxe kommuner

Følgende lokalplaner er kommenteret i forskellig udstrækning:

Stevns Kommune: Lokalplan 111, 119, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129 samt kommuneplantillæg 2.

Faxe Kommune: Lokalplan 500-77, 1100-51, 1000-52, 100-61, 400-24.

Særlige bygninger – Den Kolde Krig

Østsjællands Museum har iværksat en række initiativer omkring bevaringen af bygningsanlæg fra den Kolde Krig med henblik på at bidrage til at fastholde anlæggenes værdi som kulturspor i forbindelse med anlæggenes videre benyttelse.

Der er ydet faglig bistand til Kulturarvsstyrelsen og til Næstved Museum i forbindelse med en arkæologisk undersøgelse af en tidligere tysk radarstation ved Næstved. Der er indgivet kommentarer til høring om fremtidig anvendelse af Sigerslev Kaserne (Mandehoved).

Særlige bygninger – kalkens kulturhistorie

Med henblik på udstillingsprojekt blev de fredede bygninger på Stevns Fyr besigtiget d. 7. januar af Kulturarvsstyrelsens Bygningskontor, Stevns Kommune, Fyrforeningen og Østsjællands Museum ved Helle Ålsbøl.

Der er indgivet udtalelse i forbindelse med nedrivningsbegæring af Kirketorvet 4 i Store Heddinge og Vestergade 13 i Store Heddinge. Desuden Lergården, Varpelev Bygade 2 i Varpelev og "Villaen", Stubberupvej 1 i Faxe samt Ebbeskovvej 17 i Faxe.

Vedr. Villaen er der efter aftale med Faxe Kalk undersøgt muligheder for at bevare bygningen og Faxe Kommunes Planafdeling har herunder søgt bistand hos Nationalmuseet vedr. flytning af Villaen. Det er nu besluttet, at lade bygningen nedrive da det er meget omkostningstungt at flytte bygningen, og da den i dag kun fremstår med ca. 1/3 af sin oprindelige bygningskrop.

Andet bevaringsarbejde

Naturvejlederen Stevns, Kirsten Føns, deltager i arbejdet med en helhedsplan for Tryggevælde Ådal og har som led i dette arbejde holdt et oplæg om rekreativ brug af åen og ådalen til et borgermøde. Kirsten Føns sidder nu i arbejdsgruppen om plan for det rekreative brug af ådalen.

3.5 Fagudvalgsarbejde

Tove Damholt er medlem i Kulturarvsstyrelsens faglige råd for naturhistorie og har i den sammenhæng bl.a. deltaget i flere udvalgsmøder samt dialogmøde med Arbejdsgruppen for museumsudredningen.

Tove Damholt er medlem i fagrådet i Kulturaftale Storstrøm og har derigennem bl.a. deltaget i en række møder samt sagsbehandling i forbindelse med den faglige bedømmelse af ansøgninger.

4. Konservering, magasin og bevaring

4.1 Konservering

Østsjællands Museum tegnede i 2010 otte andele af ca. kr. 12.000 i Bevaringscenter Næstved. For disse andele er bl.a. konserveret litografier fra Stevns Klint

En to meter høj kopi af Rolletårnet fra 1960'erne er restaureret på museets værksted, så tårnet atter kan udstilles.

4.2 Magasin

Østsjællands Museum arbejder for at sikre, at alle museets genstande opbevares i magasiner eller udstillinger, der lever op til dagens professionelle museale krav. Museet arbejder derfor med at sikre bedre magasinforhold for hovedmagasinet. Som et led i dette arbejde er der afholdt møder med Museerne i Vordingborg og Køge Museum med det formål at afsøge muligheder for samarbejde omkring etableringen af fællesmagasin. Kulturchefer fra Stevns og Faxe Kommuner er orienteret om museets arbejde.

I samarbejde med Bevaringscenter Næstved er der udarbejdet en rapport over genstandenes bevaringstilstand på museets hovedmagasin. I rapporten konkluderes det, at bevaringstilstanden for mange genstande er ringe. Den lave bevaringstilstand er overvejende et resultat af genstandenes tilstand på indsamlingstidspunktet, kombineret med for høj fugtighed i museets magasin. Museet planlægger en omfattende bevaringsindsats, med gennemgang af samlingen og med efterfølgende udskillelse, således at der søges kassation på nedbrudte genstande. Formålet med dette projekt er at fokusere bevaringsindsatsen for de genstande som reelt er bevaringsværdige. Dette er en meget tidskrævende opgave, som vil præge museets arbejde de kommende år. Opgaven er det naturlige første led i flytning til professionelt magasin.

4.3 Bevaring

Der er indledt et større kortlægningsarbejde vedrørende bevaringsmæssige udfordringer samt konserveringsbehovene på Stevnstøt. En egentlig bevaringsplan forventes klar primo 2011. Herunder er der udarbejdet et restaureringsprogram for Undergrunden, som vil blive gennemført hen over vinteren 2010-11 med særligt henblik på en tilbageførsel/stabilisering af den sydlige del af fortet. Herunder er restaureringen af artillericentralen og 40 mm-ammunitionsmagasinet næsten tilendebragt.

Med henblik på at skabe et mere autentisk indtryk og at skaffe plads til undervisningsaktiviteter, er der indledt en restaurering af serverrummet og sluserne bag O-rummet i fortet.

Der er iværksat et større program omkring bevaring og restaurering af større effekter, som udstilles under åben himmel på Koldkrigsmuseum Stevnstøt. Herunder er der indledt en restaurering af i alt fire lastbiler, som gennemføres af museets frivillige.

De fleste udendørs udstillede genstande på Koldkrigsmuseum Stevnshavn er fra oktober blevet sat under tag og konserveret som led i vinterforberedelserne.

De pansrede mandskabsvogne i udstillingen er blevet demilitariseret og let renoveret i henhold til Danmarks forpligtelser under CFE-traktaten. Arbejdet er blevet gennemført i samarbejde med Forsvaret.

4.4 Stevns Klint som kandidat til UNESCO Verdensarv

Verdensarvskonventionens mål er at bevare den del af verdens kultur- og naturarv, som er uomstødt for hele menneskeheden. Kulturarvsstyrelsen forvalter verdensarv i Danmark og har indstillet Stevns Klint som kandidat. Østsjællands Museum arbejder sammen med Kulturarvsstyrelsen og Stevns Kommune om at sikre Stevns Klint optagelse på listen og Østsjællands Museum er repræsenteret i styregruppen med bestyrelsesformand, et bestyrelsesmedlem samt museumsdirektør.

Museet indgår ligeledes i projektgruppen for verdensarv med direktør, naturvejleder og administrationsleder og i flere arbejdsgrupper under denne. Østsjællands Museum er ansvarlig for forskning og formidling samt for koordinering af selve ansøgningen. Som et led i dette arbejde har museet præsenteret projektet i regi af Dansk Geologisk Forening og er i dialog med danske faggeologer.

Alt forvaltningsarbejde herunder den krævede forvaltningsplan udføres af Stevns Kommune. Dog har Tove Damholt bidraget med planlægning, afholdelse og afrapportering af to workshops om hhv. værdianalyse og risikoanalyse med deltagelse fra Stevns Kommune (sundhed, kultur og natur), Stevns Turistbureau og Dansk Naturfredningsforening Stevns. Fra Østsjællands Museum deltog i øvrigt Thomas Tram Pedersen og Helle Ålsbøl.

Som et led i den lokale forankring er der afholdt møder for lodsejere og naboer i hhv. nord, midt og sydlige del af Stevns Klint samt et borgermøde for borgere i Højerup. Møderne blev planlagt for at få registreret store og små bekymringer og udfordringer for de som har klinten tættest på, og for at sikre at forslag fra lokalkendte blev inddraget i arbejdet. Fra Østsjællands Museum har Tove Damholt deltaget i alle lodsejer- og borgermøder mens Kirsten Føns deltog i lodsejermødet i nord og Ilse Sørensen ved møderne i midt og syd. Møderne indkaldes i et samarbejde mellem Stevns Kommune og Østsjællands Museum og Tove Damholt deltager i alle forberedende møder.

Øget turisme kan være en af de største trusler mod en verdensarvslokaltet og Stevns Kommune har iværksat en turismestrategirapport for hele kommunen, med særlig fokus på Stevns Klint. Tove Damholt deltager med interview samt ved workshop omkring turismestrategi.

5.0 Formidling

5.1 Samlede besøgstal

	2010	2009	2008	2007	2006
Koldkrigsmuseum Stevnstort					
Undergrunden	33.644	42.370	32.030	2.248	-
Over jorden	4.425	5.169	2584	-	-
Geomuseum Faxe	15.536	15.012	10.273	-	-
Fakse Geologiske Museum	-	-	1688	5.953	6.013
Naturvejlederen Faxe	1.123	-	-	-	-
Naturvejlederen ved Præstø Fjord	-	1.156	2.152	2.392	-
Stevns Museum	5130	5.684	5.537	7.086	7.231
Trælle	301	357			
Flagbanken/Stevns Klint	1897				
Ll. Heddinge Rytterskole	160	160	238	474	523
Haslev Museum	1044	831	-	-	-
Geologivognen	-	-	-	561	983
Andre steder	274	230	229	1.365	1.973
I ALT	63.634	70.969	54.721	20.079	16.723

Hertil kommer 15 foredrag afholdt af museets inspektører og naturvejledere for eksterne arrangementer for i alt ca. 600 gæster, som ikke medregnes i museets besøgsstatistik.

5.2 Udstillinger

Udstillingerne udgør museets primære formidling. Priser og åbningstider er uændrede fra 2009 til 2010.

	Åbningstider	Entré	Guidet tur/fossiljagt
Koldkrigsmuseum Stevnstort	Januar: Lukket Februar og marts: Efter aftale April-oktober: alle dage kl. 10- 17 November: Efter aftale December: Lukket	Voksne: kr. 20 Under 18 år: gratis	Voksne: kr. 110 Studerende, pensionister kr. 90 Grupperabat efter første 10 voksne: 90 kr. Børn og unge (6-17): kr. 60
Geomuseum Faxe	Januar-marts: lørdag-søndag kl. 13-16.30 Uge 7: Alle dage 13-16.30 April-juni: tirsdag-søndag kl. 13-16.30 Juli-august: alle dage kl. 11-16.30 September-oktober: tirsdag-søndag kl. 13-16.30 Uge 42: Alle dage kl. 13-16.30 November-december: fredag-søndag kl. 13-16.30	Voksne: kr. 45 Under 18 år: gratis	Voksne: kr. 70 Studerende, pensionister kr. 55 Grupperabat efter første 10 voksne: 40 kr. Børn og unge (6-17): kr. 35
Stevns Museum	Maj - september: tirsdag - søndag kl. 11 - 17 Juli: alle dage kl. 11 -17 Påske- og efterårsferie: alle dage kl. 11 - 17	Entré: Voksne: kr. 25 Under 18 år: gratis	
Haslev Museum	Maj - oktober: tirsdag, onsdag, torsdag og søndag kl. 13 - 16	Voksne: kr. 10 Under 18 år: gratis	

Koldkrigsmuseum Stevnstort, Geomuseum Faxe og Stevns Museum deltager i den nationale brugerundersøgelse udarbejdet af Kulturarvsstyrelsen og analysefirmaet TNS Gallup. Undersøgelsen gennemføres fra januar 2009 og tre år frem.

5.3 Formidling Koldkrigsmuseum Stevnstfort

De fleste besøgende på Koldkrigsmuseum Stevnstfort deltager i guidede ture i Undergrunden selv om ca. 10 % alene besøger udstillingen over jorden. De guidede ture opdeles i offentlige ture hvoraf der er mindst tre daglige afgange i hele sæsonen og lukkede ture. Der har i 2010 været gennemført i alt 412 særligt bestilte, guidede ture på Koldkrigsmuseum Stevnstfort, som ikke har været almindeligt tilgængelige for publikum. Et antal af disse ture har været særligt tilpasset i form eller indhold efter dialog med gæsterne. Der har særligt været tale om ture for særlige grupper, virksomheder eller institutioner.

I alt blev Koldkrigsmuseum Stevnstfort besøgt af 38.079 gæster på 1.656 guidede ture i 2010, hvilket svarer til et fald på ca. 20 % i forhold til 2009. Faldet i besøgstallet på Koldkrigsmuseum Stevnstfort skyldes hovedsagelig et markant lavere besøgstal i forårsmånederne. Gennemførelsen af et arrangement i skolernes efterårsferie betød til gengæld et markant større besøgstal end i sammen periode sidste år med 2.376 besøgende mod 1.725 i 2009.

Selv om vi må konstatere, at besøgstallet stadig ligger væsentligt over de oprindeligt estimerede 8000 gæster årligt er der dog grund til at analysere videre på faldet i besøgstal.

Der er flere forklaringer på det fald i besøgstallet, som museet i foråret og sommeren oplevede. Blandt de helt tydelige tendenser, som museet kunne registrere kan nævnes;

- Vejret i foråret og forsommeren indbød ikke til museumsbesøg, da der i weekenderne var meget regnvejr. Ovenpå en lang vinter foretrak mange at bruge det gode vejr i påsken til havearbejde i stedet for at tage på museum. Museet havde derfor alene i påsken 1.700 færre besøgende i 2010 i forhold til 2009, hvor påsken faldt senere. Godt vejr er en relativ størrelse, når man taler om Koldkrigsmuseet, som har både udendørs- som indendørs tilbud; i foråret er det særligt på solskinsdage, at museet oplever mange besøgende, mens det om sommeren er i regnvejr, at museet er et godt alternativ til stranden eller til oplevelser i naturen.
- 2009 var den første fulde sæson, hvor museet i dets nuværende form var åbent, og der var stor opmærksomhed omkring museet efter den officielle åbning i september 2008. I 2010 har en del af nyhedens interesse fortaget sig, men den kan naturligvis vende tilbage, når der lanceres nye tilbud til publikum.

Resultater fra den nationale brugerundersøgelse viser, at det i al væsentlighed var den samme type af publikum, som i 2010 valgte at besøge museet, som også besøgte museet i 2009. En stor del af dette publikum er voksne, der besøger museet med større grupper i forårssæsonen. I skolernes sommerferie har museet samtidig mange børnefamilier, som ofte består af både børnene og deres forældre og bedsteforældre.

I 2010 har museet dog oplevet en betydelig fremgang i antallet af udenlandske besøgende, som besøger Stevnstfort eller som kommer målrettet til museet, som er ved at være internationalt kendt. Museet har i 2010 kunnet tilbyde sine udenlandske gæster en audioguide, som på engelsk eller tysk giver udenlandske gæster en oversættelse af guidens rundvisning. Museet er derved blevet langt bedre tilgængeligt for det udenlandske publikum, og audioguiderne har vist sig at være en meget stor succes. Denne tendens gjorde sig særligt bemærket i sensommeren, hvor op imod en tredjedel af museets gæster var fremmedsprogede.

Permanent udstilling

Der er gennemført en begrænset videreudvikling af den permanente udstilling på Koldkrigsmuseum Stevnstfort. Udviklingen har dels bestået i en styrkelse af udstillingen over jorden med henblik på at gøre området mere levende og give publikum et bedre indtryk af bl.a. HAWK-sitets funktioner. Endvidere er der sket en opstramning af omvisermaterialet, således at der

lægges større vægt på en fremstilling af fortet i et bredere, nationalt og internationalt perspektiv. Der er i starten af 2010 gennemført en første revision af skiltningen på fortets område med henblik på at tilpasse dels det historiefaglige og dels det formidlingsmæssige indhold, med henblik på at holde en konsekvent linje mellem indhold, æstetik og formidlingsniveauer.

Nyt i sæson 2010 er en audioguide, der udleveres til udenlandske turister på guidede ture. Audioguiden rummer den guidede tur på dansk, engelsk og tysk. Guiden udlånes gratis og er finansieret af bevilling fra Stevns Brands Fond. Som tidligere nævnt har audioguiden været en stor succes og blev taget meget godt imod af museets fremmedsprogede publikum.

En videreudvikling af audioguiden er under udarbejdelse via en finansiering fra København Syd i et samarbejde med Stevns Turistbureau. Audioguiderne skal bruges til formidling over jorden f.eks. så det bliver muligt f.eks. at se film af affyringer af kanonen osv. Videreudviklingen vil være til rådighed ved sæsonstarten i april 2011.

Særudstillinger og arrangementer

Koldkrigsmuseum Stevnnsfort har i 2010 afholdt en række offentlige særarrangementer og særudstillinger, herunder oplystes de væsentligste:

Særudstillingen "Flåden – 500 år"

"Flåden – 500 år" blev stillet til rådighed af Søværnet og var i hele maj måned opstillet i biografen.

Særudstillingen Hemsö Fästning

I samarbejde med Sveriges Militärhistoriska Arv har Koldkrigsmuseum Stevnnsfort udarbejdet og åbnet en plancheudstilling på henholdsvis Hemsö Fästning og på Koldkrigsmuseum Stevnnsfort om Sveriges sikkerhedspolitiske stilling og kystforsvarets rolle under den Kolde Krig. En tilsvarende udstilling om de danske perspektiver vil blive udarbejdet med henblik på åbning i 2011 på de to samarbejdende museer. Åbningen markeredes den 10. juni med et mindre arrangement.

Kulturarvsdage

I dagene 11. og 12. september blev en lang række militære installationer over hele landet åbnet for publikum som en del af Kulturarvsdagene 2010 under temaet; militære bygningsanlæg i Danmark fra Trelleborg til Stevnnsfort. Mere end 50 militære anlæg fra alle perioder blev åbnet og formidlet og blev besøgt af et talstærkt publikum.

Det var Kulturarvsstyrelsen, der stod bag arrangementet i samarbejde med både museer og med forsvaret. Koldkrigsmuseum Stevnnsfort v. Thomas Tram Pedersen var allerede med i projektet fra starten og har været med til at tilrettelægge hele arrangementet som konsulenter for Kulturarvsstyrelsen, da museet har en stor viden om og erfaring med at formidle bygningsanlæg fra den Kolde Krig. Museet har derfor også været med til at skrive og redigere den bog, som styrelsen har udgivet i den anledning; "I Krigens Fodspor – Forsvarsbyggerier i Danmark".

Koldkrigsmuseet stod samtidig for en stor del af arrangementerne på Kulturarvsdagene. Der var således ikke bare åbent på Stevnnsfort, men museet stod også for rundvisninger på den tidligere Radarstation Skovhuse ved Vordingborg og i NIKE-sitet på Mandehoved, ligesom museet holdt særlige rundvisninger i det hidtil lukkede nødhospital under Kommunehospitalet i København. Endeligt gav museumsinspektør Thomas Tram Pedersen i to foredrag publikum mulighed for at få et indblik i de henved 30.000 bygninger, som under den Kolde Krig indgik i det danske militære og civile krigsberedskab. I alt besøgte tæt på 1.000 gæster museets forskellige arrangementer i løbet af de to dage.

Efterårsferie

I skolernes efterårsferie i uge 42 gennemførtes et større arrangement på Koldkrigsmuseum Stevnstort for børn og deres voksne under titlen "Luftangreb!". Temaet for arrangementet var Flyvevåbnets 60-års jubilæum og særligt det jordbaserede luftforsvar. Arrangementet omfattede særlige guidede ture i terrænet, hvor der dels deltog en LUFTVET-veteran, som stod for at give en introduktion til luftforsvaret på fortet, og dels en guide, som stod for særlige aktiviteter for børn. Turen var af en varighed af én time. Tilsvarende udbød museet ture af én times varighed i Undergrunden. Endelig var der som en del af arrangementet en skattejagt, hvor hovedpræmien var en tur i helikopter fra fortet.

Arrangementet viste sig at være en stor succes og trak ganske mange besøgende og m en del omtale. Det lærte samtidig museet en del om muligheder og begrænsninger i forhold til at gennemføre særarrangementer.

Liv langs Kyst og klint

Som et led i det fælles lokale arrangement "Liv langs Kyst og Klint" lagde Stevnstort areal til en opvisning af Line Dance arrangeret af Stevns Turistforening. Arrangementet blev besøgt af 269 gæster.

Undervisning

Koldkrigsmuseum Stevnstort blev i 2010 besøgt af ca. 90 skoleklasser med i alt 2.030 elever, hvilket vurderes som et rigtig godt resultat, særlig når man tager i betragtning, at museet endnu ikke råder over tilbud målrettet til skoler. Netop på dette område er der dog sket forbedringer i 2010 hvor Koldkrigsmuseum Stevnstort i samarbejde med DR Undervisning har udarbejdet et undervisningsmateriale på internet omkring militærtjeneste under Den Kolde Krig. Materialet er rettet mod folkeskolens ældste klasser og ungdomsuddannelserne. Materialet havde premiere i forbindelse med Kulturarvsdagene den 11.-12. september.

Materialet vil samtidig danne udgangspunkt for den omfattende videreudvikling af undervisningsforløb på Koldkrigsmuseum Stevnstort, som realiseres i kraft af en stor bevilling fra Augustinus Fonden.

Særlige lukkede arrangementer

Koldkrigsmuseum Stevnstort tiltrækker stadig en stor interesse fra både danske og internationale TV-stationer og presse, fra universitetsinstitutter, offentlige forvaltninger herunder ministerier og styrelser samt fra øvrige museer og udstillingssteder, som ønsker vidensdeling. Der har i alt været afholdt ca. 25 af denne type arrangementer i 2010.

5.4 Formidling: Geomuseum Faxe

Geomuseum Faxe har nu i sit tredje leveår udviklet sig til et levende sted med mange aktiviteter. Året har været præget af mange aktiviteter både i form af mange mindre særudstillinger og med søndagsaktiviteter for børn og børnefamilier sammen med de faste og nye feriearrangementer.

Den store succes er dog fortsat museets grundtilbud – fossiljagterne – hvor enhver kan komme med i Faxe Kalkbrud og finde deres egne 63 millioner år gamle fossiler.

Årets besøgstal er steget med ca. 500 besøgende i forhold til 2009. Omkring halvdelen af gæsterne har været i kontakt med museets formidlere enten på omvisninger i museet eller på fossiljagt i kalkbruddet. I alt har 6346 personer deltaget i fossiljagter. Heraf 2585 som led i undervisning, 2718 på offentlige fossiljagter og 1043 private fossiljagter.

Særudstillinger

Minisærudstillinger

Der er etableret en række små temaudstillinger i de små montere ved læsehjørnet: "Krabber i massevis", "Store snegle", "Bare blæksprutter", "Store snegle", "Muterede søpindsvin" og "Fossil afføring". Senest er "Den spiste skildpadde" vist med det nye stykke skildpadde (DK-627). Stykket er Danekræ og er venligst udlånt af Statens Naturhistoriske Museum.

Særudstilling - Danekræ

I 2010 er det 20 år siden at Danekræloven trådte i kraft og det fejrede Geomuseum Faxe ved at udstille alle de 13 Danekræ, der igennem tiden er blevet fundet i Faxe Kalkbrud. Udstillingen kunne ses fra juni til og med september.

Særudstilling – Forskning i Faxe

Geomuseum Faxe er en aktiv forskningsinstitution der er involveret i nationale og internationale forskningsprojekter om kalken og den fossile dyreverden. For at sætte fokus på det og formidle forskningsresultaterne til museets gæster er der lavet en ny udstilling om forskningen på Geomuseum Faxe. Udstillingen indeholder på nuværende tidspunkt to temaer.

Det første er et forskningsprojekt der kører i samarbejde med Dr. Johan Lindgren fra Lunds Universitet, hvor et komplet kranie fra havkrokodillen *Thoracosaurus* er CT-scannet. I denne udstilling vil man blandt andet kunne se hvordan hjernen har set ud hos sådan en krokodille og hvordan den har skiftet sine tænder, alt sammen takket være moderne CT-scanning. Denne udstilling er blevet støttet af Danske Bank – Stevns Faxe Fonden.

Den anden del af forskningsudstillingen præsenterer løsningen på det 63 millioner år gamle mysterium om en række små fodspor i havbunden, som er løst i forbindelse med Bo Rasmussens bachelor-projekt i geologi fra Københavns Universitet.

Særudstilling - Mineraler fra Faxe

Hans-Henrik Meyer, formand for Sydsjællands amatørgeologiske Forening har sammen med Jesper Milàn lavet en særudstilling om mineraler og krystaller fundet i Faxe Kalkbrud.

Særudstilling - Historien om Rolletårnet

Udstillingen om Rolletårnet fortæller om baggrunden for tårnets opførelse i 1938 - og dets fald bare 12 år senere. Rolletårnet fungerede som vartegn for Faxe by, og havde mere end 10.000 besøgende årligt. Foruden museets store model af tårnet, viser udstillingen en nyligt hjemtaget lille model af tårnet, fremstillet som sangskjuler til en af de murerarbejdsmænd, der var med til opførelsen. Desuden ses et poststempel med Rolletårnet og teksten: Faxe - Rollos by, Koralløens Perle.

Opførelsen af tårnet i forbindelse med en Høst- og Folkefest samlede faxeborgerne om en fælles stolthed, den sagnomspundne viking ved navn Rollo. Tårnets nedrivning vakte tilsvarende opsigt, og gav bygningen legendestatus i byen.

Åbning af særudstillingen: Historien om Rolletårnet og Mineraler fra Faxe

Lørdag den 16. oktober åbnede formand for Erhvervs- og Kulturudvalget i Faxe Kommune, Martin Hillerup, særudstillingen om Rolletårnet. Åbningen var velbesøgt af ca. 40 personer. Efter afsløringen af udstillingsmontrerne gik alle gæster ovenpå til åbningen af den geologiske særudstilling om mineraler fra Faxe Kalkbrud. Der var god opbakning af arrangementet, og historien om Rolletårnet har endnu en gang fået god omtale i den lokale presse.

Særarrangementer

Der arbejdes på at skabe traditioner for aktiviteter i Geomuseum Faxe. I vinterferien blev der afholdt fossilstøbning. I påsken blev afholdt såvel klippearrangementer som "vis din sten" arrangementer. Førstnævnte var kun beskedent besøgt hvorimod det andet var velbesøgt og gav gode kontakter samt en donation af fossiler til museets samling.

Som et nyt koncept er der introduceret aktiviteter hver søndag i vinterhalvåret (efterårsferie til påske) med en børnevenlig aktivitet på museet. Hyggekonsulent og kustode Erik Rønholdt er koordinator.

I sommerperioden samt på udvalgte dage i foråret og hele efterårsferien blev der afholdt fossiljagter med guide. Oftest to velbesøgte ture om dagen.

Samarbejdet med Biografen Kanten omkring film med naturhistorisk indhold fortsætter. Således fortalte museets geolog Jesper Milàn for en fuld biografial til premiere på "Sådan træner du din drage" om sandheden bag dragemyter. Efterfølgende blev der afholdt drageklipping i museets lokaler.

Rollo-fortælleddag

I tilknytning til udstillingen "Historien om Rollotårnet" har der været afholdt en Rollo-fortælleddag. Museet inviterede lokalhistoriker Arne Aasbjerg til at fortælle om tårnet og vise sine mange privatindsamlede fotografier. Museets kustode, Erik Rønholdt, fortalte om den historiske person Rollo. Arrangementet blev afholdt på Faxe Vandrehjem og afsluttet med besøg i udstillingen.

Oversigt over offentlige arrangementer i museet

Dato	Navn	Arrangør	Arrangement	Gæster
13.02.10-21.02.10	Vagn Aage Andersen	Geomuseum Faxe	Fossilstøbning Vinterferie	203
26.3.2010	Jesper Milàn	Geomuseum Faxe og Biografen Kanten	Foredrag om sandheden bag dragemyter, som oplæg til den nye animationsfilm Sådan træner du din drage.	150
27.03.10	Erik Rønholdt	Geomuseum Faxe	Påskeklip	7
28.03.10	Erik Rønholdt Jesper Milàn	Geomuseum Faxe Biografen Kanten	Drageklip	8
1-2.04.10	Alice Rasmussen og Jesper Milàn	Geomuseum Faxe	Kom og vis din egen stensamling	30
29.05.10		Geomuseum Faxe Faxe Turistbureau	Turismens Dag	128
01.07.10 15.08.10	Vagn Aage Randi Johanson Hans-Henrik Meyer	Geomuseum Faxe	Fossiljagt i Faxe Kalkbrud To ture alle hverdage i sommerferien	1697
25.09.10-26.09.10		Geomuseum Faxe	Geologiens Dage	142
18.10.10-22.10.10	Vagn Aage Andersen	Geomuseum Faxe	Vinterferie Fossiljagter	765
16.10.10	Jesper Milàn, Helle Ålsbøl, Tove Damholt	Geomuseum Faxe	Åbning af særudstillinger	35
31.10.10	Erik Rønholdt	Geomuseum Faxe	Halloween klip	2
06.11.10	Helle Ålsbøl Arne Aasbjerg Erik Rønholdt	Geomuseum Faxe	Rollo fortælleddag	37
07.11.10	Marie Roland	Geomuseum Faxe	Kalkmaleri eftermiddag	9
14.11.10	Jesper Milàn og	Geomuseum Faxe	Krokodille eftermiddag	31

	Rene Hede- gaard			
21.11.10	Vagn Aage An- dersen	Geomuseum Faxe	Fossil støbning	19
05.12.10	Marie Roland	Geomuseum Faxe	Julekortværksted – med fjerpen og fugle Aktive søndage på Geomuseum Faxe	0

Naturvejlederen Faxe

Det treårige projekt "Naturvejlederen Faxe" er nu startet med støtte fra Friluftsrådet og Faxe Kommune som en del af formidlingen ved Geomuseum Faxe. Naturvejlederen Faxe udgør et væsentligt supplement til skoletjenesten ved Geomuseum Faxe og udvikler en ny model for samarbejde med skolerne, kaldet naturambassadør-projektet.

"Naturambassadører" – naturtilbud ude på skolerne

Projektets første delmål er udvikling af formidlingstilbud for skoler i Faxe Kommune, et koncept der hedder "Naturambassadører". Det går ud på at udvikle lokale formidlingstilbud for de enkelte skoler, og at uddanne og støtte de lokale lærere eller ildsjæle så de kan hjælpe andre i gang med at bruge formidlingstilbuddene. Blandt de ny tiltag er gratis naturvejledning for skoler og institutioner fra Faxe Kommune.

Der har været utrolig stor tilslutning til ordningen om gratis naturvejledning for skoler og daginstitutioner i Faxe Kommune, især på skoleområdet. Allerede indenfor det første halve år, har naturvejlederen været i dialog med syv ud af kommunes 11 folkeskoler. Der arbejdes også med lærerkurser og oplæg der støtter op om initiativer til udeskole og naturundervisning i praksis.

Naturrum Præstø Fjord– natur og turisme

Projektets andet delmål handler om natur og turisme og her vil især arbejdet med det ny tværkommunale formidlingsprojekt "Naturrum ved Præstø Fjord" fylde godt i landskabet. Projektet skal sætte fokus på de unikke natur-, kultur- og friluftstilbud der er ved Præstø Fjord. I 2010 står programmet endvidere på Blå Flag ture på stranden. I 2011 og 2012 vil der blive tilbudt en bredere vifte af naturvejlederture på store og små naturområder i kommunen. Når Naturrumsprojektet er gennemført vil delmålet desuden byde på formidling af kendskabet til stier og naturområder i kommunen, samt formidling af disse gennem foldere og anden indirekte formidling.

"Vejen til naturen" – oplevelser og naturstolthed

Sidst men ikke mindst handler projektets tredje delmål om, at naturvejlederen skal skabe oplevelser og afholde naturture for børn og voksne i hele Faxe Kommune. Det kan være helt traditionelle forløb om kriblekrabledyr i grøftekanten, fugleture og madlavning i naturen, men det kan også være gennem forløb, hvor der skabes et krydsfelt mellem aktiviteter i naturen og det natur- eller kulturhistoriske perspektiv fx ved landsdækkende arrangementer som geologiens dage, vandrefestival, ren strand aktiviteter og lignende.

Offentlige ture

Dato	Arrangement	Gæster
12.06.10	Ren Strand, Faxe Ladeplads	150
27.06.10	Fernisering Fiskerhuset	50
28-	Sommerskole	23

29.06.10		
23.07.10	Blå Flag tur – Familieaktiviteter på stranden	10
27.07.10	Blå Flag tur – Stensafari	17
30.07.10	Blå Flag tur – Krible-krabledyr i vandkanten	15
05.08.10	Blå Flag tur – Stensafari	18
04.09.10	Vandrefestival, Hesede Skov	36
12.09.10	Naturens Dag på Feddet	25
Deltagere i alt offentlige ture		339

Undervisning

Dato	Arrangement	Gæster
05.05.10	International Skole, Hørsholm	18
07.05.10	Svalebækskolen, Lærerkursus	24
17.05.10	Søstjernen – GPS løb	19
20.05.10	Søstjernen - Sansetur	12
28.05.10	Alhikmaskolen, Lærergroupe	25
31.05.10	Næstved Fri Skole	17
09.06.10	Kastrup Skole – Naturvejledning Feddet	22
07.06.10	Svalebækskolen – Kalkmaleriværksted på skolen	35
10.06.10	Svalebækskolen – Arrangement for hele skolen	135
11.06.10	Sofiendalsskolen – Naturvejledning på Feddet	23
21.06.10	Lysholm Skole - Naturvejledning Feddet	48
23.06.10	Møllevangsskolen - Naturvejledning Feddet	19
05.08.10	Svalebækskolen - Udeskoleoplæg for lærere	20
19.08.10	Svalebækskolen - Naturvejledning Teestrup	19
25.08.10	Haslev Privatskole - Naturvejledning Feddet	21
08.09.10	Haslev Privatskole - Naturvejledning på Kaisholm	20
09.09.10	Internt lærerkursus for Hylleholt Skole	9
12.09.10	LOF Faxe - Naturvejledning på Feddet	6
16.09.10	Grøndalsskolen - Naturvejledning på Feddet	35
20.09.10	Hylleholt Skole – Naturvejledning Faxe Kalkbrud	36
21.09.10	Hylleholt Skole - Miniekperimentarium med kalk	36
22.09.10	Hylleholt Skole - Naturvejledning på stranden	19
23.09.10	Hylleholt Skole - Naturvejledning på stranden	20
24.09.10	Region Sjælland – GPS-løb Faxe Ladeplads	17
12.10.10	Dalby Ældrecenter - Naturvejledning på bustur på Stevns	44
27.10.10	Haslev Privatskole – GPS løb Nordskoven	17
17.11.10	Haslev Privatskole – Naturvejledning Bregnemade Skov	19
I alt		735

5.5 Formidling Stevns Museum/Stevns Klint

Museets formidling af Stevns Klint er udvidet markant i 2010 med to nye udstillinger og med overtagelsen af Stevns Naturcenter og Naturvejlederen Stevns samt igangsættelse af større digitalt formidlingsprojekt Stevns Klint+ finansieret af Nordea Fonden.

Formålet med projektet Stevns Klint+ er at skabe en professionel formidling af en kvalitet, der tilsvarende Stevns Klints prestigefyldte placering på UNESCOs tentativliste over Verdensarv. For den besøgende skal projektet motivere til et længere ophold og til bevægelser langs klinten og give overraskende og berigende oplevelser ude i naturen og i de kulturmiljøer, der ligger som perler på en snor langs den 14 km lange kystklint.

Projektet skal medføre en formidling, der svarer til et moderne publikums krav om involverende tilbud og inviterer til ophold og bevægelse i naturen – også uden for museernes åbningstider.

Vi vil:

- Formidle Stevns Klint som en lokalitet i verdensklasse
- Formidle områdets geologi, natur og kulturhistorie – og samspillet imellem dem
- Inspirere til bevægelse og ophold i naturen og langs klinten
- Imødekomme et moderne publikums krav om kvalitetstilbud, der byder på afvekslende aktiviteter og unikke historier
- Udnytte moderne digitale medier til at stille relevante oplysninger – både vores egne og andres - til rådighed for den besøgende

Stevns Klint+ vil med brugen af mobil, stedbestemt information brede formidlingen ud på de steder, hvor den er relevant og gerne væk fra de traditionelle besøgssteder. Samtidig vil den mobile formidling medvirke til at gøre de autentiske lokaliteter tilgængelige og forståelige for brugerne og give en ekstra dimension i oplevelsen.

Stevns Klint+ bygger på en ny digital infrastruktur, som via mobile platforme giver brugerne adgang til relevant og aktuel information, som knytter sig til enkelte lokaliteter. Denne type funktionalitet ses i dag i kommercielle sammenhænge, men vil i de kommende år ændre måden at formidle på også i nonkommercielle sammenhænge.

Stevns Klint+ er også nyskabende i forhold til samarbejder mellem vidensudbydere. Projektet skabes ud fra det princip, at brugerne skal have direkte adgang til *al* relevant information om den enkelte lokalitet uanset hvem, der tilbyder denne information. Det vil derfor være muligt at trække viden ikke bare fra museet men også fra relevante eksterne databaser hos andre vidensudbydere som eksempelvis Kulturarvsstyrelsen, Naturstyrelsen eller Stevns Kommune og listen kan let udvides. Den relevante viden samles i en virtuel vidensbank, og ved hjælp af nyudviklede applikationer, trækkes information fra denne vidensbank til en række brugervenlige platforme som f.eks. mobiltelefonen.

Den grundlæggende digitale struktur, der anvendes i projektet, er uafhængig af udviklingen af nye mobiltelefoner/platforme og projektet har derfor en indbygget fremtidssikring.

Udstilling Stevns Museum

Stevns Museum gennemgik i 2010 den største oprydning i mange år. En række løse skillevæge blev fjernet og det flotte museumsrum blev igen synligt og gav rum til en helt ny semi-permanent udstilling, "Stevns Klint – på vej mod verdensarv".

"Stevns Klint – på vej mod verdensarv" fortæller historien om Stevns Klints geologi og kulturhistorie, og om UNESCOs Verdensarvsliste. Udstillingen er på dansk og engelsk og er målrettet til at fortælle om verdensarvsprocessen, således at gæster som kommer til Stevns Klint for at undersøge hvorfor Stevns Klint er kandidat vil kunne finde svarene i denne udstilling.

Antallet af private omvisninger på Stevns Museum omfattede i alt 12 grupper. Herudover har i alt fire skoler været på omvisning som en del af undervisningen.

Udstilling Flagbanken

I den gamle operationsbygning på Flagbanken er der etableret en ny udstilling om Stevns Klint. I udstillingen kan man læse historierne om klinten og se fossiler fra Stevns Klint og sågar et stykke af det berømte Fiskeler. Udstillingen er udført af geolog Linea Løfquist. Udstillingen blev markeret d. 12. november, hvor natur-, kultur-, og fritidsudvalgsformand Mogens Haugaard fra Stevns Kommune officielt åbnede udstillingen. I alt 37 mennesker deltog i åbningen.

Udstilling er gratis at besøge og åbent døgnet rundt året rundt.

Udstilling Stevns Fyr

Østsjællands Museum har på opfordring fra Stevns Kommune påtaget sig ansvaret for formidlingen på Stevns Fyr. I 2010 blev der med støtte fra LAG-midler og Stevns Kommune udført en undersøgelse som i 2011 vil danne baggrund for en udstilling i Fyrmesterboligen.

Åbne arrangementer Stevns Klint (Stevns Museum, Stevns Naturcenter mv)

De offentlige ture langs Stevns Klint holdt i 2010 flyttedag, så de tog udgangspunkt i Rødvig hvor besøgende to gange om ugen kunne komme på tur fra Rødvig til Boesdal og se det berømte Fiskeler og høre historierne om klinten. Naturvejleder Kirsten Føns og geolog Jesper Milàn var guider.

Oversigt over åbne arrangementer Stevns Museum/Stevns Klint

Dato	Navn	Arrangør	Arrangement	Gæster Børn	Gæster Voksne	Gæster
20.06.10	Kirsten Føns	Stevns Naturcenter og Østsjællands Biavlerforening.	De vilde blomsters dag og Liv langs kyst og klint på Stevns.	2	8	10
20.06.10	Thomas Tram Pedersen	Koldkrigsmuseum Stevnsfort.	Rundvisning på kontrolområde Mandehoved. Liv langs kyst og klint på Stevns	0	4	4
23.06.10	Kirsten Føns	Sigerslev beboerforening og	Sankt Hans Aftenarrangement ved	10	10	20

		Stevns Naturcenter	Sigerslev Mose: Vandhulstur			
06.07.10	Jesper Milån	Geomuseum Faxe	Guidet tur langs Stevns Klint Rødvig til Boesdal		13	13
08.07.10	Jesper Milån	Geomuseum Faxe	Guidet tur langs Stevns Klint Rødvig til Boesdal		27	27
13.07.10	Jesper Milån	Geomuseum Faxe	Guidet tur langs Stevns Klint Rødvig til Boesdal		5	5
15.07.10	Jesper Milån	Geomuseum Faxe	Guidet tur langs Stevns Klint Rødvig til Boesdal		4	4
19.07.10	Kirsten Føns	Stevns Naturcenter	Guidet tur langs Stevns Rødvig – Boesdal retur.	3	24	27
22.07.10	Kirsten Føns	Stevns Naturcenter	Guidet tur langs Stevns Rødvig – Boesdal retur.	1	11	12
26.07.10	Kirsten Føns	Stevns Naturcenter	Guidet tur langs Stevns Rødvig – Boesdal retur.	4	38	42
29.07.10	Kirsten Føns	Stevns Naturcenter	Guidet tur langs Stevns Rødvig – Boesdal retur.	1	9	10
10.08.10	Kirsten Føns	Stevns Naturcenter og Stevns Kommune	Aktiv Sommer. Bål-mad på Stevns Naturcenter	22	3	25
05.09.10	Kirsten Føns	Stevns Kommune Stevns Naturcenter	Vandrefestival, Stevns Fyr til Flag-banken	0	28	28
09.09.10	Kirsten Føns	Stevns Kommune Stevns Naturcenter	Vandrefestival, Rødvig - Korsnæb – Boesdal retur	1	4	5
11.09.10	Kirsten Føns	Stevns Kommune Stevns Naturcenter	Vandrefestival, Flag-banken til Bøgeskov Havn	0	15	15
26.09.10	Kirsten Føns Jesper Miln Thomas Hansen	Stevns Naturcenter	Geologiens Dag	21	49	70

I sommerferien stod Trælleguppen også i år klar med tilbud til alle besøgende, som kunne følge med i det enkle liv og kunne forsøge sig med at grutte mel og bage brød eller tage en tur i den lille urtehave. I alt ca. 300 gæster tog imod dette hyggelige tilbud. I alt ni voksne trælde og 8 børn stod selvstændigt for arrangementet.

Stevns Naturcenter/Naturvejlederen Stevns

Driften af Stevns Naturcenter er sammen med stillingen Naturvejlederen Stevns pr. 1. januar 2010 overgået fra Stevns Kommune til Østsjællands Museum. Målet med overdragelsen er at udnytte synergieffekten ved at samle formidlingen af Stevns Klint i en organisation. Stevns Naturcenter fungerer som Østsjællands Museums skoletjeneste for Stevns Klint.

Naturcenteret

Stevns Naturcenter er indrettet i et tidligere soldaterhjem kun 75 meter fra Stevns Klint.

Stevns Naturcenter har overnatningsfaciliteter med 42 sengepladser. Derudover er det tilladt at slå telt op på naturcenterets arealer. Naturcenteret er populært som lejrskole for skoler og institutioner på grund af de gode faciliteter og den unikke beliggenhed. I det velindrettede naturlaboratorium er der nødvendigt feltudstyr til at arbejde med geologi (fossiljagt), flora og fauna, samt miljøet i Østersøen.

Omkring centret er der gode, læfulde plæner med bl.a. bålplads og boldbane. Desuden råder stedet over 30 cykler, en lavvu (et telt) og båludstyr, som udlånes til lejrskoler o.lign. Med til Stevns Naturcenters areal hører også et overdrev med en stor diversitet af planter, inkl. den rødlistede Stor Gyvelkvæler.

Flagbanken

Det tidligere kontrolområde for NIKE-missiler, Flagbanken, er en del af Stevns Naturcenter og offentligt tilgængeligt. Området indeholder to udstillinger: en plancheudstilling om naturen og kulturhistorien samt en geologiudstilling om Stevns Klint.

Til publikum findes desuden (handicap)toiletfaciliteter, en primitiv overnatningsplads med shelter og bålplads samt læbeplantninger med borde-bænkesæt.

Flagbanken er et af landets bedste steder at observere fugletræk, især om efteråret. I 2010 havde stedet haft glæde af et rugende vandrefalkepar.

Naturvejledning

Naturvejlederen Stevns varetager Østsjællands Museums naturhistoriske skoletjeneste og naturformidlingen i Stevns Kommune, både den direkte og indirekte i form af plancher og foldere. Formidling af bier foregår i samarbejde med biavlere fra Østsjællands Biavlerforening.

Det meste naturvejledning går til grupper, der besøger Stevns Naturcenter, både på dagsophold og i forbindelse med overnatning, og som på forhånd bestiller en tur med naturvejlederen. Naturvejlederen tager også ud og laver ture andre steder i kommunen, når det efterspørges.

Alle aldersgrupper er repræsenteret, men antalsmæssigt udgør skoleelever den største målgruppe. Den 'klassiske' tur er fossiljagt på stranden, men der tilbydes en bred vifte af ture og aktiviteter, der sammensættes efter årstid, ønsker og muligheder. Det kan blandt andet være vandhulsture, botanik, fugleture, svampeture og bålaktiviteter. Naturvejlederen tilbyder desuden en række offentlige ture og arrangementer i Stevns Kommune i løbet af året.

I en aftale med Naturstyrelsen har naturvejlederen opsynspligt det nedlagte Holtug Kridtbrud, der ligger 1,8 km. nord for Stevns Naturcenter. Holtug Kridtbrud ejes af Naturstyrelsen og er Natura2000-område.

Lukkede ture og arrangementer

De lukkede ture er altid tilpasset efter dialog og ønsker fra målgruppen. For skoleklasser er den mest efterspurgte tur en fossiltur til stranden. Efter en introduktion til Stevns Klints geologi går gruppen med naturvejlederen ned til stranden og leder efter fossiler med hammer og lup.

Typiske ture er også vandhulstur til Holtug Kridtbrud, hvor især salamanderne er populære. Botaniktur i Holtug Kridtbrud eller på overdrevet ved Flagbanken er der også en del, der efterspørger og for især de yngste grupper er det også populært med 'krible-krable'-jagt efter insekter og andre små kræ.

For grupper over 12 år tilbyder naturvejlederen 'strabadstur', der er en tur langs stranden under klinten mellem Stevns Kridtbrud og Holtug Kridtbrud. På den tur får deltagerne en fantastisk oplevelse af klintens dramatik, samtidig med de bliver udfordret fysisk og mentalt, når de skal klatre over klinteblokke. Det er en populær tur, der gør et stort indtryk på deltagerne. Blandt voksengrupper er det oftest en guidet vandretur på Stevns Klints Trampesti, der er mest efterspurgt. Sådant en tur har fokus på geologien, den levende natur og kulturhistorien. Alt efter ønske, bliver turene afholdt forskellige steder langs klinten, og de bliver ofte tilrettelagt sådan, at de byder på en tur ned på stranden og/eller til et af de nedlagte kalkbrud.

Skoler

Arrangementer	Børn	Voksne	Deltagere
40	1086	191	1277

Daginstitutioner

Arrangementer	Børn	Voksne	Deltagere
2	18	2	20

Ungdomsuddannelser

Arrangementer	Børn	Voksne	Deltagere
1	31	3	34

Resten (foreninger, firmaer, private grupper m.v. – voksne og blandede)

Arrangementer	Børn	Voksne	Deltagere
9	18	231	249

Antallet af overnatning på Stevns Naturcenter var i 2010 4177 heraf 2662 børn og 1515 voksne.

Undervisning

Skolebigård

Stevns Naturcenter indledte i 2009 et samarbejde med Østsjælland Biavlerforening om skolebigård på Stevns Naturcenter. Skolebigården skal bruges til formidling af bier og biavl til skoler og institutioner såvel som private. Forsommeren 2010 var første sæson med skolebigård. Der blev afholdt 7 skolebigårdsdage for i alt 123 elever.

Geologivognen

Geologivognen er nu placeret på Stevns Naturcenter, hvor den vil blive gennemgået og opdateret, og hvorfra den kan bruges og udlånes.

LI. Heddinge Rytterskole

Kun en enkelt skole besøgte i 2010 LI. Heddinge Rytterskole. Dette følger sidste års meget lave besøgstal og skyldes formodentlig, at tilbuddet ikke længere kan bookes via det tidligere Amtscenter for Undervisning samt at busforbindelserne til stedet er mangelfulde. Skolebesøget og fem private grupper bragte sammen med de tre offentlige arrangementer det samlede besøgstal op på 160 personer.

Offentlige arrangementer LI. Heddinge Rytterskole

Dato	Navn	Arrangør	Arrangement	Besøgstal
05.07.10	Hanne Findsen/Lissi Wol-sing	Stevns Kommu-ne/Stevns Museum	Sommersjov: En Skoledag som i 1892 & lege i skolehaven	16
06.07.10	Hanne Findsen/Lissi Wol-sing	Stevns Museum	En Skoledag som i 1892	19
20.07.10	Hanne Findsen/Lissi Wol-sing	Stevns Kommune/Stevns Museum	Sommersjov: En Skoledag som i 1892 & lege i skolehaven	13

Rasmus Svendsens Skole

Rasmus Svendsens Skole har i 2010 haft besøg af en enkelt skole med ca. 25 deltagere.

5.6 Formidling Haslev Museum

Østsjælland Museum har nu overtaget driften af Haslev Museum. Museumsinspektør Helle Ålsbøl har regelmæssige arbejdsdage på Haslev Museum og koordinerer kontakten til de frivillige i Lokalhistorisk forening i Faxe Kommune.

Besøgstal

Det samlede besøgstal på Haslev Museum i 2010 var 1044 besøgende hvoraf ca. 80 % var deltagere i arrangementer, hvor Kulturnatten igen i år var det store tilløbsstykke med knapt 400 besøgende.

De åbne arrangementer, der udgør en meget væsentlig andel af museets gæster, afholdes overvejende i samarbejde med medlemmer fra Lokalhistorisk forening i Faxe Kommune. Foreningens bestyrelse har i 2010 været aktiv med feriearrangementer, samt den traditionsrige Kulturnat. Lokalhistorisk forenings aktive medlemmer er således en meget vigtig del af museets virke.

Museumsinspektør Helle Ålsbøl er kontaktperson for Haslev Museum og har assisteret ved arrangementerne og forestod årets ni omvisninger for private grupper hvoraf de fleste var arrangeret for Faxe Turistbureau, samt omvisningen for den ene skoleklasse, som besøgte museet.

Antallet af besøgende i den normale åbningstid er begrænset. I løbet af 2010 besøgte i alt 102 museet i almindelig åbningstid.

Antal gæster fordelt på arrangementskategori

	Alm. åbningstid	Lukkede omvisninger og arrangementer	Skoler	Offentlige arrangementer	Kulturnat	I alt
Børn	29	16	14	50	Ca. 50	159
Voksne	73	331	1	86	Ca.346	837
I alt	102	347	15	136	396	996

Særudstilling

Undertøj i en brydningstid 1850-1920. Udstillingen tog afsæt i de forandringer der skete ved industrialiseringen og landsbyens transformation til stationsby. På alle planer, fra inderst til yderst ændres vaner og traditioner. Udstillingen åbnede 9. maj hvor 15 personer deltog.

Kulturnatten

Blandt årets arrangementer var Kulturnatten d. 24. september igen det bedst besøgte arrangement med 396 besøgende. Årets tema var Eventyr. En gruppe fra Lokalthistorisk Forening i Faxe Kommune bidrog meget aktivt med planlægning og afvikling af arrangementet på museet. Her kunne man opleve en række forskellige gamle håndværk og håndarbejder, besøge Jettes Kro og deltog i Eventyrquiz.

Feriearrangementer

Dato	Navn	Arrangement	Besøgstal
15.02.10	Jette Bernhøft	Vinterferiearrangement Knipleværksted for børn	22
16.02.10	Jette Bernhøft	Vinterferiearrangement Knipleværksted for børn	24
09.05.10	Helle Ålsbøl	Åbning af særudstilling	15
30.05.10	Helle Ålsbøl	Offentlig rundvisning	2
19.07.10	Helle Ålsbøl og Jette Bernhøft	Store Vaskedag, aktivitet for børn	7
24.09.10	Helle Ålsbøl Lokalthistorisk forening i Faxe Kommune	Kulturnat	396
18.10.10	Jette Bernhøft	Kniple-workshop	23
19.10.10	Jette Bernhøft	Kniple-workshop	22
04.11.10	Jette Bernhøft	Håndarbejdets Dag	13
07.11.10	Erik Rønholt	Juleklippedag	10

Kurser

Dato	Navn	Arrangement	Gæster
09.10.10	Jette Bernhøft	Kursus i sammentrækssyning	20
10.10.10	Jette Bernhøft	Kursus i sammentrækssyning	20
30.10.10	Jette Bernhøft	Kursus i sammentrækssyning	20
31.10.10	Jette Bernhøft	Kursus i sammentrækssyning	20

5.7 Formidling andre steder

Christiansborgs Slotsruin, Slots- og Ejendomsstyrelsen, laver efterårsferieaktiviteter om kridtsten. Museet ved Bodil Lauridsen har udarbejdet en poster om stenenes geologi.

Dinosaur-udstillingen, Tivoli: Jesper Milàn har været det danske ansigt og vinkel på den store Argentinske dinosaurudstilling der er i Tivoli fra april 2010 til marts 2011. I den forbindelse har Østsjællands Museum udskåret en blok af KT-grænsen fra Sigerslev Kalkbrud og doneret den til udstillingen sammen med en poster omkring Stevns Klint og KT grænsen der. Det donerede vil indgå i udstillingen som turnerer rundt i hele verden, næste gang i Italien.

Radarstation Skovhuse og Kommunehospital i København: Kulturarvsstyrelsen arrangerede kulturarvsdagene den 11.-12. september under titlen "I krigens fodspor". Foruden at indgå i tilrettelæggelsen af kulturarvsdagene gennemførte Koldkrigsmuseum Stevnsfort guidede ture i Kontrolområde Sigerslev, på Radarstation Skovhuse samt på Kommunehospital i København.

Oversigt over museets egne arrangementer andre steder

Dato	Navn	Arrangør	Arrangement	Gæster
29.06.10	Anna Elisabeth Jensen, Anne Højer Petersen, Elly Andersen, Johnny Madsen Tove Damholt,	Museum Lolland Falster, Fuglsang Kunstmuseum, Naturvejlederen Guldborgsund, Det sorte Museum, Østsjællands Museum	Guidet tur på Skejten	165
11.09.10	Kulturarvsdage	Koldkrigsmuseum Stevnsfort	Rundvisning på Radarstation Skovhuse	31
11.09.10	Kulturarvsdage	Koldkrigsmuseum Stevnsfort	Rundvisning på Kommunehospital i København	22
11.09.10	Kulturarvsdage	Koldkrigsmuseum Stevnsfort	Rundvisning på Kommunehospital i København	37
11.09.10	Kulturarvsdage	Koldkrigsmuseum Stevnsfort	Rundvisning på Kontrolområde Mandehoved	19

Oversigt over foredrag for ekstern arrangør

Dato	Navn	Arrangør	Titel	Gæster
26.01.10	Tove Damholt	Stevns Kommune, Natur og miljø	Stevns Klint som verdensarv	Ca. 35
09.01.10	Jesper Milàn	Jysk Stenklub	Om Geomuseum Faxe, svaneøg-lejagt i Grønland og dinosaur jagt i Utah	Ca. 30
01.02.10	Jesper Milàn	Sydsjællands Amatørgeologiske forening	Dinosaurjagt i Utah, svaneøgler fra Grønland og nyt fra Geomuseum Faxe	
03.03.10	Helle Ålsbøl	Lokalhistorisk Forening i Faxe	Om Østsjællands Museum og Haslev Museum	35
09.03.10	Kirsten Føns	Foreningen til Trykgevælde- og Stevns ådals bevarelse	Om naturvejlederuddannelsen og naturvejlederordningen	Ca. 50
16.03.10	Jesper Milàn	Ungdommens Na-	Foredrag: På dinosaurjagt i	60

		turvidenskabelige Forening, Bornholms Amtsgymnasium.	Danmark, hvad kan man finde og hvor?	
25.03.10	Tove Damholt	Østsjællands Museumsforening	"Er Stevns Klint Verdensarv?"	40
25.03.10	Helle Ålsbøl	Østsjællands Museumsforening	Foredrag om Haslev Stationsbymuseum	40
22.06.10	Tove Damholt	Region Sjælland, Regional netværksgruppe om naturparker	Foredrag om Stevns Klint mod Verdensarv	Ca. 15
23.06.10	Kirsten Føns	Sigerslev beboerforening.	Båltale Sankt Hans Aften	ca. 70
31.08.10	Naomi Pinholt	Arbejdsgruppen Stevns Fyr	Foredrag og rundvisning	27
09.09.10	Tove Damholt	Stevns Kommune	"Inspirerende foredrag om Stevns" v. Stevns Dag (visionsworkshop for udviklingen af Stevns Kommune)	29
28.09.10	Tove Damholt	Stevns Kommune	Foredrag. Introdag for nye medarbejdere	20
29.09.10	Tove Damholt	Dansk Geologisk Forening	Foredrag om Stevns Klint mod Verdensarv. København	29
04.10.10	Kirsten Føns	Stevns Kommune	Oplæg til borgermøde om helhedsplan for Trykkevælde Ådal	+50
25.10.10	Tove Damholt	Rotary. Hårlev	Foredrag om Stevns Klint	28
28.10.10	Helle Ålsbøl	Dalby Ældrecenter	Foredrag: Faxe Kommunes fredede bygninger	22
14.12.10	Thomas Tram Pedersen	Folkeuniversitetet, Slagelse	Foredrag: Den tyske besættelsesmagt på Vestsjælland	Ca. 120

5.8 Undervisning - Skoletjeneste

Museets tilbud til skoler blev anvendt ca. 280 gange og med knapt 7000 deltagere. De mest populære tilbud er fossiljagter i Faxe Kalkbrud og omvisninger på Koldkrigsmuseum Stevnsfort. Også de to naturvejlederes tilbud er velbesøgte.

Museets ambitioner om at etablere en mere målrettet skoletjeneste ved Koldkrigsmuseum Stevnsfort kom et stort skridt nærmere i slutningen af 2010 hvor Augustinus Fonden gav tilsagn om kr. 3,75 mio. til etablering af skoletjeneste med udgangspunkt i Den Kolde Krig, og med et stort tværfagligt element.

Geologivognen var i første halvdel af 2010 fortsat udlånt til Center for Undervisningsmidler, Vordingborg, men er nu på Stevns Naturcenter hvorfra den udlånes.

Samlet oversigt over registrerede skolebesøg på Østsjællands Museum

Skoler	Ca. antal klasser	Antal deltagere
Stevns Museum	4	122
Stevns Klint/Stevns Naturcenter	43	1.331
Geomuseum Faxe – fossiljagt	108	2.585
Geomuseum Faxe i øvrigt	7	159
Naturvejlederen Faxe	27	650
Haslev Museum	1	15
Ll. Heddinge Rytterskole	1	20
Koldkrigsmuseum Stevnstfort	90	2.030
I ALT	281	6.912

5.9 Elektronisk formidling

Museets uden sammenligning største satsnings omkring digital formidling er Stevns Klint+ projektet, som er beskrevet under afsnittet om formidling på Stevns Klint. Herudover har museet i 2010 iværksat en række øvrige formidlingstilbud.

Østsjællands Museum har sammen med de lokalhistoriske arkiver i Stevns og Vallø og en række museer i Kulturaftale København Syd udarbejdet et lokalhistorisk site målrettet skolebørn i alderen 3.-5. klasse: www.kulturjagt.dk/koegebugt. Sitet blev åbnet i april 2010. Sitet havde i 2010 ca. 4000 besøgende.

DR-undervisning lancerede i september i samarbejde med Koldkrigsmuseum Stevnstfort undervisningssitet "Soldat under den Kolde Krig".

Til brug på Koldkrigsmuseum Stevnstfort er udarbejdes en audioguide med blandt andet filmmaterialer og interviews på dansk, engelsk og tysk.

I Kulturaftale Storstrøm er iværksat projektet Historisk Atlas, som et samarbejde mellem kulturregionens arkiver, biblioteker og museer. Projektet har et samlet budget på kr. ca. 745.000. Der er udpeget redaktører blandt aktørerne. Helle Ålsbøl er udpeget for Østsjællands Museum. www.historiskatlas.dk.

5.10 Publikationer

Artikler og abstracts

Jesper Milàn har været hovedredaktør på bogen "Crocodyle Tracks and Traces", som indeholder 31 artikler af 32 forfattere fra hele verden, alt sammen om spor fra krokodiller. Medredaktørerne er Spencer Lucas og Justin Spielmann fra New Mexico Museum of Natural History of Science, samt Martin G. Lockley fra The Dinosaur Tracks Museum, University of Denver. Bogen er udgivet i serien New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin og er på 244 sider.

Bom, M. og Tram Pedersen, T. (red.) 2010: I krigens Fodspor. Forsvarsbyggerier i Danmark, København, Kulturarvsstyrelsen

Campos, H.B.N., da Silva, R.C., & Milàn, J. 2010. Traces of a large crocodylian from the Lower Cretaceous Sousa Formation, Brazil. *New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin* 51, 109-114.

Damholt, T. og Rasmussen A 2010: Fossiler fra Faxe Kalkbrud. Ny revideret udgave.

Falkingham, P.L., Milàn, J., & Manning, P.L. 2010. A crocodylian trace from the Lance Formation (Upper Cretaceous) of Wyoming. *New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin* 51, 171-174.

Horn, E. & Milàn, J. 2010. Fortidens havmonstre genopstår – ny udstilling på Geocenter Møn. *Geologisk Nyt* 2010(2), 4-8.

Lauridsen, B. W., Rasmussen, J. A. & Damholt, T. 2010: Gamle alger skriver Danmarkshistorie. *Aktuel naturvidenskab*. 2010(4). s.32-35.

Lockley, M.G., Harris, J.D., Milàn, J., Avanzini, M., Foster, J.R. and Spielmann, J.A.. 2010. The fossil record of crocodylian tracks and traces: an overview. *New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin* 51, 1-13.

Lüthje, C. J., Milàn, J., & Hurum, J. H. 2010. Paleocene tracks of the mammal genus *Titanoides* in coal-bearing strata, Svalbard, Arctic Norway. *Journal of Vertebrate Paleontology* 30, 521-527.

Manning, Ph., Milàn, J. & Falkingham, P. 2010. Dinosaurs walk tall: a crocodylian trace from the Lance Formation (Upper Cretaceous) of Wyoming. 70th Anniversary Meeting, Society of Vertebrate Paleontology, Program and Abstracts p. 128A.

Mateus, O. & Milàn, J. 2010. First records of crocodyle and pterosaur tracks in the Upper Jurassic of Portugal. *New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin* 51, 83-87.

Milàn, J. 2010. Coprolites from the Danian limestone (Lower Paleocene) of Faxe Quarry, Denmark. *New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin* 51, 215-218.

Milàn, J. 2010. Ny bog om fossiler fra Faxe – revideret og udvidet udgave. *Geologisk Nyt* 2010(1), 33.

Milàn, J., & Hedegaard, R. 2010. Interspecific variations in tracks and trackways from extant crocodylians. *New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin* 51, 15-29.

Milàn, J., Kofoed, J., & Bromley, R.G. 2010. Crocodylian – chelonian carnivory: bitetraces of Dwarf Caiman, *Paleosuchus palpebrosus* in Red-eared slider, *Trachemys scripta carapaces*. *New Mexico Museum of Natural History and Science Bulletin* 51, 195-199.

Milàn, J., Lindgren, J. & Sloth, C. 2010. Hjernebig i fortidskrokodillen – CT skanning af et *Thoracosaurus* kranium. *Geologisk Nyt* 2010(3), 12-16.

Milàn, J og Vallon, L.H. 2010: A possible medusa from the Uppermost Maastrichtian of Stevns Klint, Denmark. The Palaeontological Association, 54th Annual Meeting 17th-20th December, 2010, Programme and Abstracts 61

Milàn, J. og Rasmussen, B.W. 2010: A coprolite in the MDCT-scanner - internal architecture and bone contents revealed. The Palaeontological Association, 54th Annual Meeting 17th-20th December, 2010, Programme and Abstracts 61

Mateus, O & Milàn, J. 2010. A diverse dinosaur ichnofauna from Porto Dinheiro, Upper Jurassic Lourinhã Formation, central-west Portugal. *Lethaia* 43, 245-257.

Rasmussen, B.W., Rasmussen J.A. og Milàn, J. 2010: Making tiny footsteps - the examination of a well-preserved trackway from the Lower Paleocene (Danian) coral limestone of Faxe Quarry, Denmark. The Palaeontological Association, 54th Annual Meeting 17th-20th December, 2010, Programme and Abstracts 67-68

Pedersen, T.T. 2010: Flødeskumsfronten klædt i beton. I *Krigens Fodspor Forsvarsbyggerier i Danmark* s. 65-74.

Pedersen, T.T. 2010: Med frygt skal man forsvar bygge. I *Krigens Fodspor Forsvarsbyggerier i Danmark* s. 75-87.

Rapporter

Pinholt, N.: "Lyset fra Stevns Klint", en arkivundersøgelse om Stevns Fyr.

Nyhedsbreve

I 2010 har Østsjælland Museum atter udarbejdet tre nyhedsbreve for Østsjællands Museumsforening, som udsender dem til foreningens medlemmer. Museumsinspektør Helle Ålsbøl er redaktør.

Nyhedsbrev nr. 50 indeholder bl.a. præsentation af naturvejleder Kirsten Føns og museumsinspektør Thomas Tram Pedersen. Desuden artikel om CT-scanning af fossilt krokodillekranium, en *Thoracosaurus* fundet i Limhamn.

Nyhedsbrev nr. 51 indeholder bl.a. artikler om Stevns Klint på vej mod verdensarv, om to særudstillinger på Geomuseum Faxe, nyheder om formidling på Koldkrigsmuseum Stevnsfort samt om undersøgelsen om Stevns Fyr.

Nyhedsbrev nr. 52 indeholder bl.a. artikler om aktiviteter og særudstillinger i efteråret på Geomuseum Faxe, Koldkrigsmuseum Stevnsfort og Stevns Naturcenter. Desuden artikler om Kulturarrvsdagene om Den Kolde Krigs bygninger, og om Naturambassadørprojektet i Faxe Kommune.

Foldere

Hæftet "Oplev Stevns Klint" som tidligere er udarbejdet af naturvejlederen på Stevns er udkommet i en ny, gennemrevideret udgave på dansk. Alle afsnit er blevet omskrevet af naturvejleder og museumsinspektører fra Østsjællands Museum, og tegneren Charlotte Clante har tegnet et nyt kort over Stevns Klints Trampesti. Stevns Kommune har finansieret udgifter til tryk og til tegner.

5.11 Markedsføring

Museets primære markedsføring har i 2010 været delt i museets egenproduktion og i den fortsat store interesse fra lokale, regionale og nationale ugeaviser, ugeblade, fagblade, dagblade, radio og TV, som har henvendt sig og efterfølgende skrevet og sendt nyt fra museets afdelinger og om museets emner. Den sidste del tillægges stor betydning og prioriteres både af hensyn til markedsføringsforhold og til formidling. Udpluk af omtale i dagblade, radio og TV er ansvaret nedenfor og her fremgår det at vi igen i 2010 har haft stor national opmærksomhed.

Udpluk af presseomtale

- Urkrokodillen skal en tur i skanneren (Henrik Larsen), Politiken 10.01.2010, side 6

- Gammelt lort er et trækplaster i Fakse, Berlingske Tidende 17.02.2010
- Nu er Sara naturvejleder for hele Faxe Kommune Dagbladet 20.02.2010. 2 sektion s. 9.
- Stevnsfort får faglig museumsinspektør (Skjoldan), Dagbladet 04.02.2010
- Stevns Klint i UNESCOs søgelys (Grasberger), Sjællandske 24.03.2010 s. 12
- Stevns Klint tættere på verdensarv (Skjoldan), Dagbladet 29.03.2010 Forsiden
- Styrker indsats for verdensarv (Skjoldan), Dagbladet 29.03.2010 s. 4
- Oplev koldkrig med en iPod (Skjoldan), Dagbladet 31.03.2010, forsiden
- Museum klar med den nyeste teknologi (Skjoldan), Dagbladet 31.03.2010 s. 5
- Striben der udryddede dinosaurerne - interview med Tove Damholt. Jyllandsposten, 02.07.2010. 1. sektion s. 2.
- Fossil giver forskere hovedpine (Henrik Larsen) inkl. interview med Jesper Milàn. Politiken 06.06.2010: Forsiden af sektion 4 (Viden)
- Gåden om fossile spor er løst (Allan Grasberger). Sjællandske 3. sektion, 19.06.2010.
- Danmarks værn mod østblokken (Lissen Jakobsen), Jyllands Posten 19.06.2010, Explorer, side 18-19.
- Krokodiller og Danekræ på Geomuseum Faxe (Tor) Faxebugten 15.06.2010, side 3.
- Krokodiller og Danekræ på Geomuseum Faxe (Thorkild Svane Kraft). Haslev Posten 15.06.2010, side 15.
- Krokodilleunge besøgte museet (Allan Grasberger), Dagbladet 12.06.2010.
- Ny udstilling indviet på Geomuseum. (Allan Grasberger). Sjællandske 11.06.2010
- Fossil giver forskere hovedpine (Henrik Larsen). Politiken Viden 06.06.2010.
- Geomuseets nye udstillinger (Allan Grasberger). Sjællandske 04.06.2010.
- Aske førte dino-ekspert til fiskeleret (Skjoldan). Dagbladet 2. sektion 22.04.2010.
- Dino-ekspert følte på det ægte fiskeler (Skjoldan). Dagbladet 22.04.2010.
- Danmarks største dinosaurekspert? (Kasper Nørgaard Hansen). Sjællandske 20.04.2010. 1. sektion, side 10
- Museum klar med den nyeste teknologi. (Skjoldan), Dagbladet, 31.03.2010
- Danmarks største dinosaur ekspert (Kasp). Dagbladet 17.04.2010.
- Hvad slammet gemte (Niels Bjørn). Weekendavisen Ideer 17-29 April 2010. Side 2-3.
- Færre gæster på Stevnsfortet. (HFI) Dagbladet, 19.08.2010
- Neutrale Sverige mærkede skam også den Kolde Krig, Dagbladet, 12.06.2010
- Den Kolde Krig omfattede også det neutrale Sverige (Skjoldan), Dagbladet, 10.07.2010. Side 6-7 samt forside.
- I skjul for fjenden 18 meter under jorden. Stevnsbladet 14.08.2010
- I krigens spor. Stevnsbladet. 04.09.2010
- Skarpt hjørne på fortet. Dagbladet. 08.09.2010
- Pukkelrygget dinosaur fundet i Spanien (Ritzau) JP.DK. 09.09.2010.
- Alice har gjort det igen (Allan Grassberger). Sjællandske 15.09.2010.
- Sensationelt fund af fodspor fra rovdinosaur (Lisbeth Holst). Bornholms Tidende, forsiden 30.09.2010.
- Endnu et spændende fund fra dinosaurernes Bornholm (Lisbeth Holst). Bornholms Tidende, side 12. 30.09.2010.
- Gæst nr. 100.000. Stevnsbladet. 11.09.2010.
- God sæson på Stevnsfort rundes af i efterårsferien. Dagbladet. 13.10.2010.
- Informativ udstilling i kommandobygning (Jørgen Skjoldan) Dagbladet Stevns 15.11.2010
- Mosasaurtand og massedød. Stevnsbladet 20.11.2010

Herudover en række artikler i Sjællandske, Dagbladet, Stevnsbladet og FaxeBugten herunder præsentation af ny naturvejleder på Stevns Natur Center Kirsten Føns og museumsinspektør Thomas Tram Pedersen. Sidstnævnte blev også nævnt i Kristeligt Dagblad.

Netnyheder

www.dr.dk: 29.03.2010: Stevns Klint rykker nærmere verdensarv

www.dr.dk: Mystisk fossil fundet ved Stevns Klint af Asger Ellekrog
www.nkr.no (Norges rigskringkastning) Mystisk fossil fundet i Danmark af Erlend Lånke Solbu.
www.dr.dk/stedsans. Stevns Klint af Susanna Sommer.

Radio

DR Radioavisen: Indslag om Stevns Klint og Verdensarv. 29.03.2010

DR P1 kulturmagasinet: Fossiliet fra Stevns Klint af Asger Ellekrog m. Tove Damholt

DR P1 Stedsans: Stevns Klint. 1½ times program af Susanna Sommer m. Tove Damholt. Udsendt 01.07.2010 og genudsendt 02.07.2010.

DR P3 morgen. 2 minutter om mystisk fossil fra Stevns m. Jesper Milàn. 11.06.2010.

Radio Østsjælland, Grøn hverdag. 25 minutter om Liv langs kyst og klint på Stevns og om Naturvejlederen Stevns kommende aktiviteter m. Kirsten Føns. 11.06.2010.

Rundfunk Berlin-Brandenburg: 7 minutters indslag om Koldkrigsmuseum Stevnsfort m. Thomas Tram Pedersen. 21.07.2010.

DR P4, Danmarksmester, spørgsmål og svar udarbejdet af Thomas Tram Pedersen om Stevnsfort, 16.09.2010

DR P1, formiddag: I krigens fodspor. Interview med Thomas Tram Pedersen om Kulturarvsdagene, 12.09.2010

DR P1 morgen. Interview m. Tove Damholt om Stevns Klint 12.10.2010.

DR P4 eftermiddag: Interview m. Tove Damholt om Stevns Klint 12.10.2010

TV

DR2 Viden Om: På sporet af de danske dinosaurere. Sendt d. 26.01.2010. M. Jesper Milàn

DR2 Viden Om: Om CT-scanningen af kraniet fra *Thoracisaurus scanicus*. I programmet deltog museumsinspektør Jesper Milàn og museets svenske samarbejdspartner Johan Lindgren. 02.02.2010

TV2Øst: Indslag i nyhederne om Stevns Klint og Verdensarv m. Tove Damholt 30.03.2010

TV2 Go´Morgen Danmark: Om Dinosaurudstilling i Tivoli/Argentiske dinosaurer. M. Jesper Milàn 15.04.2010.

DR update: Indslag om "Det mystiske fossil fra Stevns Klint" af Asger Ellekrog m. Tove Damholt. 10.06.2010

TV2Øst: Indslag i de sene nyheder om "Det mystiske fossil fra Stevns Klint" af Katja Højbjerg m. Tove Damholt. 10.06.2010

TV2 Lorry: Indslaget "En koldkriger ser tilbage" m. Finn Barlach og Thomas Tram Pedersen. 22.06.2010

TV2Øst: "Det var dengang". To udsendelser af hhv. 29 minutter og 9 minutters varighed om Højerup Gl. Kirkes nedstyrtning og Stevns Klints erosion. Med deltagelse af bl.a. Helle Ålsbøl og Tove Damholt. 14.10.2010.

DR2 Viden Om: Døden klint. Med deltagelse af bl.a. Tove Damholt. 12.10.2010.

DR2 har atter genudsendt udsendelsen Danske Vidundere om Stevns Klint af Ann Marker m. bl.a. Tove Damholt. Udsendelsen blev optaget i 2007.

DR2: Fjenden kommer – Stevnstøtten. 29 minutter om støtten og den kolde krig. Sendt første gang 11.09.2010 og genudsendt 16.12.2010.

Museets egen markedsføringsindsats består bl.a. i pressemeddelelser, som udsendes fra museumsinspektører og naturvejledere ved arrangementer og særlige nyheder til lokale dagblade og ugeaviser og hvis nyheden har national eller regional interesse også til nationale aviser. Plakater er udarbejdet til særudstillinger og til feriearrangementer. Østsjællands Museum har i 2010 udsendt egne foldere for udstillingerne Stevns Museum, Koldkrigsmuseum Stevnstøtten og Geomuseum Faxe samt for Naturvejlederen Faxe. Hertil kommer den mere formidlingsrettede folder "Oplev Stevns Klint" som udgives i samarbejde med Stevns Kommune. Foldere for udstillingerne er i 2010 trykt i højere oplag end tidligere og uddelt i sommerhusområder på Lolland og Falster.

Seværdighedskort over Stevns Klint med fokus på Trapestien er udarbejdet af Charlotte Clante og trykt i folderen "Oplev Stevns Klint" samt som kort i A3 og A4 størrelse.

Østsjællands Museum er tillige synlig i rubrikannoncer hos bl.a. FDM og Dansk Camping Union og i turistaviserne for henholdsvis Stevns og Faxe kommuner er museets aktiviteter godt præsenteret. Museet prioriterer det gode samarbejde med Stevns Turistforening og Faxe Turistforening. Museet annoncerer i turistaviserne for Geomuseum Faxe, fossiljagt, Stevns Museum, Koldkrigsmuseum Stevnstøtten og Haslev Museum.

Til særlige lejligheder inviteres til pressemøder f.eks. ved præsentationen af den nye audioguide ved sæsonstart på Koldkrigsmuseum Stevnstøtten. Inviteret var Keld Frederiksen fra Stevns Brand Fond samt Dagbladet og Stevnstøttenbladet. Fra museet deltog Thomas Tram Pedersen og Tove Damholt.

Museet får udvidet markedsføring gennem deltagelse i en række lokale eller landsdækkende arrangementer som Liv langs Kyst og Klint, Geologiens Dage, Kulturarvsdage og Turismens Dag samt kommunale aktiviteter som Aktiv Sommer o.lign.

5.12 Hjemmeside

Museets hjemmeside ligger fortsat under hjemmesidefællesskabet Åbne Samlinger. I 2010 blev der etableret nye sider for naturvejlederne på både Stevns og Faxe.

Antal unikke besøg.	2010	2009	2008	2007
Januar	2.382	2.283	2.122	2.634
Februar	2.639	2.617	2.135	2.413
Marts	3.983	3.350	2.440	2.908
April	5.001	3.160	2.414	2.797
Maj	5.988	3.465	2.762	3.054
Juni	5.926	3.530	3.528	2.861

Juli	7.958	10.124	5.408	3.380
August	6.575	8.777	4.306	2.303
September	5.680	6.727	3.765	1.861
Oktober	5.688	6.140	3.485	2.415
November	2.746	3.420	2.322	2.002
December	3.207	2.510	1.862	1.803
I alt	49.296	56.103	36.549	30.431
Antal sider set pr. besøg	5,1	6,2	5,0	4,4

6. Bygninger og udendørsarealer

6.1 Bygninger - Østsjælland Museum/Stevns Museum

Det største nye tiltag i 2010 er etableringen af nye kontorer til Østsjællands Museums samlede personale, således at der nu er sikret tilstrækkelige kontorpladser til fast personale og til projektansatte.

Græsarealer på overdrevarsarealerne ved Stevns Museum er plejet ved slåning finansieret ved hjælp af midler fra Grønt Råd på initiativ af Dansk Naturfredningsforening.

Museets personale og gæster parkerer fra 2010 på Selskabet Højeruplunds parkeringsplads i perioden maj-september, da Selskabet Højeruplund har erfaret, at parkering af museets personales biler foran og langs museet inspirerer andre gæster til at parkere uden for Selskabet Højeruplunds betalingsparkeringsplads. Selskabet Højeruplund stiller 13 årskort til rådighed og supplerer med engangsbilletter efter behov. Museet disponerer herudover som hidtil over to gæsteparkeringspladser.

6.2 Bygninger - Geomuseum Faxe

Vedligeholdelsesopgaverne på Geomuseum Faxe bærer præg af, at det er en ny bygning. Varmen udgør dog fortsat et stort problem i udstillingen i sommermånederne. I juli måned nåede temperaturene således aldrig ned under 30 grader, selv ikke om natten. Faxe Kommune har oplyst at et restbeløb fra byggeriet på kr. 145.000 er til rådighed til udbedringer og har givet udtryk for, at klimaproblemerne skal prioriteres.

6.3 Bygninger - Koldkrigsmuseum Stevnstort

Fortets terræn og Undergrunden kræver en vedholdende stor vedligeholdelsesindsats, som udføres af museets personale i samarbejde med den meget aktive frivilligruppe: Søværnsgruppen.

Der er iværksat en række tiltag omkring at reducere bevoksningen af træer og buske med henblik på at sikre/genskabe det autentiske udtryk i udvalgte dele af området. Plejeplanen for Koldkrigsmuseum Stevnstort er under revision.

Kone Elevator har gennemført en række reparationer på elevatoren i Undergrunden på grund af hyppige driftsstop. Østsjællands Museum er i en fortsat dialog med Kone omkring en varig løsning på problemerne og omkring en omkostningsfordeling for allerede gennemførte arbejder.

Et samlet projekt med strømbesparelser i Undergrunden er iværksat og inkluderer bl.a. automatisk tænd/sluk på udstillingsrum og gangarealer. DONGenergy er ansøgt om tilskud til energibesparelser. Såfremt der ydes tilskud opgøres dette i forhold til 1 års besparelse og prisen er fastsat til 25 øre/kWh.

I dialog med Beredskabet Stevns Kommune er der iværksat en række initiativer omkring beredskabsplaner, nødprocedurer og nødudgange. Der er gennemført et større arbejde med at etablere redningsveje i forbindelse med nødudgangene fra Stevnsfort. Arbejdet blev iværksat efter aftale med Beredskabet Stevns Kommune og skal sikre, at redningskøretøjer kan komme frem til nødudgangene. Der er generelt gennemført en revision af sikkerhedsforholdene omkring publikums adgang til Undergrunden, og der har herunder været afholdt en større øvelse for guiderne.

Skandinavisk Biomedicinsk Institut har indledt en analyse af de mikrobiologiske påvirkninger ved besøg og arbejde i Undergrunden på Koldkrigsmuseum Stevnsfort. Fortet er endvidere gennemgået for forekomster af skimmelsvamp i samarbejde med læge Helga Wolf. Der blev ved gennemgangene ikke konstateret forekomster af skimmelsvamp.

6.4 Bygninger - Haslev Museum

Vedligehold af Haslev Museum varetages af Faxe Kommune. En vandskade blev konstateret i et opmagasineringsrum grundet utæt tag. Østsjælland Museum reparerede taget og sagen er herefter overdraget til Faxe Kommune. Bygningen, Frederiksgade 6, der huser Haslev Museum og Faxe Ungdomsskole, har tidligere haft vandskader i denne del af bygningen.

6.5 Bygninger - Flagbanken/Stevns Naturcenter

På Mandehoved har Stevns Kommune udbedret tag og skorsten på udstillingsbygning, omfattende pudsskader på hus med cykelopbevaring samt betonskader på diverse bygninger på Flagbanken. Under renoveringen blev der taget hensyn til, at bygningerne er en del af det nedlagte NIKE anlæg.

Græsarealer på overdrevarsarealerne ved Flagbanen er plejet ved slåning finansieret ved hjælp af midler fra Grønt Råd.

7. Inventar og materiel

Museets nye telefonsystem er nu implementeret og er medvirkende til stærkt forbedrede interne arbejdsgange og besparelse på udgifter til telefonpasning. I 2010 er gennemført en større satsning med omlægning af museets edb-løsning, således at det er muligt at tilgå museets server fra alle museets afdelinger. Denne model vil betyde en markant forbedring af arbejdsgange og af den interne kommunikation.

I forbindelse med etablering af nye kontorer i administrationsbygning Stevns Museum er der indkøbt nyt kontorinventar.

Til udstillingsbrug i Geomuseum Faxe er der udviklet fire transportable montrer, der kan bruges til skiftende særudstillinger. Montrerne er bygget op som vitrineskabe, med glassider og glashylder, og kan stå enkeltvis eller kobles sammen. De tre af dem måler 60x60x180 cm og en måler 60x60x100 cm. Til brug under aktiviteter i udstillingsrummet er udviklet skamler i samme design som udstillingen.

Årets største materielindkøb blev i 2010 en ny plæneklipper placeret ved Stevns Naturcenter. Kort efter blev museets anden havetraktor samt kantklipper til samlet værdi af kr. 34.000 stjålet ved indbrud i aflåst skur ved Stevns Museum.

8. Organisation

Museets bestyrelse har afholdt fire bestyrelsesmøder samt et temamøde omkring visioner.

Museets bestyrelse består af ni medlemmer.

Valgt af museumsforeningen:

Jens Carl Jørgensen (formand)
Inger Andersen (medlem af forretningsudvalg)
Poul Christiansen (medlem af forretningsudvalg)
Martin Steen Andersen
Hans Jørgen Lund Jensen
Michael Frederiksen
Tus Eskjær Rantorp

Kommunalt udpegede:

Bjarne Østergaard Rasmussen (Stevns Kommune)
Martin Hillerup (Faxe Kommune)

Desuden har bestyrelsen en suppleant valgt af museumsforeningen, Lars Asserhøj.

9. Personale

9.1 Personaleoversigt

Ledelse

Museumsdirektør (geolog, ph.d.)

Tove Damholt

Forskning og formidling

Museumsinspektør (historiker)

Thomas Tram Pedersen (fra 1/3)

Museumsinspektør (geolog, ph.d.)

Jesper Milàn
(forskningsorlov 1/9-31/12)

Museumsinspektør (etnolog)

Helle Ålsbøl

Naturvejleder (zoolog)

Sara Gelskov

(barselsorlov 12/6-)

Naturvejlederafløser/barselsvikar

Marie Roland (fra 1/5)

Naturvejleder (biolog)

Kirsten Føns

Biolog (fleksjob)

Kirstine Østergaard (fra 15/10)

Registrator (fleksjob)

Charlotte Benzon

Museumsassistent/turleder (30 timer)

Vagn Aage Andersen

Administration og teknisk drift

Administrationsleder (32 timer)

Ilse Sørensen

Bogholder (17 timer)

Yvonne Pedersen

Økonomiansvarlig

Erik Østergaard Larsen (7/6-31/8)

Kontorassistent(fleksjob)

Jane Madsen

Kontorassistent (fleksjob)

Linda Jørgensen

Museumsassistent

Inger Olsen

Museumsassistent/kustode (fleksjob)
Kontorassistent (fleksjob)
Forvalter (Østsjælland Museum)
Teknisk driftsansvarlig (Stevnsfort)
Serviceleder (Stevns Naturcenter)
Museumsassistent (fleksjob)
Servicemedarbejder (fleksjob)

Anette Hristogiannis
Venke Fro Larsen (fra 17/5)
Jes Johnsen
Jeffrey Fehler
Lars Henriksen
Katrine Villadsen
Mogens Jensen

Projektansatte

Thomas Hansen er ansat 08.04.2010 i ti måneders ansættelse som forskningsassistent på projektet Økologi Stevns Klint finansieret af bevilling fra Kulturarvsstyrelsen.

Hans-Henrik Meyer er ansat i perioden 1-31. juli som guide i Faxe Kalkbrud samt assistent for Thomas Hansen.

Naomi Pinholt er ansat i perioden 07.04.10 til 31.03.11 for at gennemføre en undersøgelse om Stevns Fyr som grundlag for den kommende udstilling. Dertil kommer kvalitetssikring af Haslev Museums samling.

Virksomhedspraktik/beskæftigelsesordninger

Virksomhedspraktik
Virksomhedspraktik
Virksomhedspraktik
Job med løntilskud
Asylansøger i ekstern praktik (10 t)

Lise Hemmingsen (1/2-31/7 samt 1/11-)
Søren Kristensen (6/4-5/5)
Ronni Evald Dahl-Diemar (fra 15/11)
Linea Løfquist (8/4-31/10)
Frank Baafi (16/8-15/11)

Timelønnede

Kustoder, billetsælgere

Annika Bornebusch
Christine Bernberg
Dorrit Strøm Hansen
Dorthe Bang
Erik Rønholt
Jette Bernhøft
Lis Ahrenkiel
Lisbeth Wünsche
Lise Falck Christensen
Lissi Nielsen
Lissi Wolsing
Lotte Albret
Merete Stentoft Jensen
Mette Løye Balle
Randi T Hansen

Kustodemedhjælpere

Jeppe Haugaard Nielsen
Emil Haugaard Nielsen

Museumslærere (LI. Heddinge Rytterskole)

Lissi R. Wolsing
Hanne Findsen

Guider Koldkrigsmuseum Stevnsfort

Bjarne B. Purup
Anders Østerby Knudsen
Anders Poulsen
Arvid Lendal Jørgensen

Daniel A. Petersen
Hans Henrik Johansen
Helene Lykke Evers
Henrik David Mikkelsen
Jesper Andresen
Joakim Høst
Jon Bojsen Kværndrup
Kaj Ove Poulsen
Lea Thaves-Warnsforf
Lisbeth Skovlund
Lisbeth Wünsche
Lotte Albret
Maja Yrsa Andresen
Martin Wünsche
Mette Løye Balle
Ole Petersen
Ole Østergaard
Peter Deibjerg Rasmussen
Rikke Weirup Jensen
Steen Eriksen
Thomas Aarup Larsen
Villy Petersen
Aase Schioldan

Guider Faxe Kalkbrud

Randi Johansson
Hans-Henrik Meyer

Omvisere Geomuseum Faxe

Erik Rønholt

Aktiviteter

Brian Stahl Mortensen
Erik Rønholt
Ulla Thornberg

Assistentter til aktiviteter:

Merete Stentoft Jensen
Erik Rønholt

A-vagt afløser Stevnsfort

Emil Haugaard
Jens-Henrik Andersen
Jeppe Haugaard
Thorbjørn Wolf

Erhvervspraktik

Mathilde Jeldtoft Susé (1-5/11) tilknyttet Stevns Naturcenter.

Magnus Berg (8-12/11) tilknyttet Stevns Naturcenter samt Koldkrigsmuseum Stevnsfort.

Alexander Prisov (15-19/11) tilknyttet Naturvejleder Faxe

Øvrige personaleforhold

Jesper Milàn har fået overført forskningsbevilling fra Forskningsrådet til forskningsprojekt omkring krokodillefodspor svarende til fire måneder pr. år i årene 2009-2011. Museumsinspektør Jesper Milàn havde fra 1. september til 31. december forskningsorlov. Han havde kontor i Geomuseum Faxe i orlovsperioden.

Tove Damholt modtog d. 29. april Faxe Kommunes kulturpris 2009.

Lothar H. Vallon og Tina A. Kjeldahl-Vallon er tilknyttet Østsjællandss Museum som gæsteforskere på free-lance basis.

Kurser og uddannelse:

Jesper Milàn, Lars Henriksen og Jeffrey Fehler: Arbejdsmiljøuddannelsen, udbudt af Organisationen af Danske Museer (17-18/5 og 14-15/6 samt afsluttende projektopgave)

Jeffrey Fehler og Jes Johnsen: Stilladskursus (4/2)

Venke Fro Larsen: Kulturhistorisk registreringskursus, udbudt af Organisationen Danske Museer.

Marie Roland: Vedligeholdelseskursus førstehjælp (10/9)

Ilse Sørensen: 2. modul af markedsføringskursus afholdt af Organisationen Danske Museer (17-18/1)

Personaletur

Fredag den 8. oktober personaletur til Kronborg hvor vi fik en omvisning af tidl. slotsforvalter Lars Holst og museumsinspektør Jesper Gottlieb Wik. Deltagere: Charlotte Benzon, Venke Fro Larsen, Linea Løfquist, Kirsten Føns, Jeffrey Fehler, Tove Damholt, Vagn Aage Andersen, Marie Roland, Jes Johnsen, Jane Madsen, Yvonne Pedersen, Annette Hristogiannis, Inger Olsen, Thomas Tram Pedersen, Linda Jørgensen og Ilse Sørensen.

9.2 Frivillige

Østsjællandss Museums frivillige yder en stor indsats inden for bevaring og ved afholdelse af arrangementer. Museets frivillige er aktive på alle museets afdelinger.

De frivillige på Koldkrigsmuseum Stevnsfort har igen i år ydet en stor og helt uvurderlig indsats. De tre faste grupper er aktive:

I Søværnsgruppen er registreret 12 aktive frivillige, der har lagt 1723 timer på Koldkrigsmuseum Stevnsfort. Dette er en stigning på 175 timer i forhold til 2009. Leder af Søværnsgruppen er Hans Verner Poulsen.

I LUFTVET er registreret 39 frivillige, hvoraf 33 har lagt 1165 timer på Koldkrigsmuseum Stevnsfort. Dette er en stigning på 200 timer i forhold til 2009. Leder af LUFTVET er H. Thuesen, mens den daglige planlægning udføres af Villy Petersen.

I Hærgruppen er registreret 2 aktive frivillige, der har været aktive i alt: 20 timer. Leder af Hærgruppen er Brian Stahl Mortensen.

Totalt timetal for frivillige på Koldkrigsmuseum Stevnsfort i 2010: 2908.

Antallet af frivilligtimer viser en stigning på 15 % i forhold til 2009 samtidig med en stigning i antallet af frivillige fra 40 til 47 personer. Det er med andre ord ikke bare en imponerende arbejdsindsats, men også en imponerende vedholdenhed fra de frivillige, der er demonstreret igen i 2010.

Søværnsgruppen arbejder hver tirsdag. LUFTVET mødes som hovedregel den første tirsdag i måneden og sidste weekend hver måned. Oven i disse faste arbejdsdage mødes flere frivillige på andre dage med særopgaver som bl.a. affugtning, opsætning af sheltre og telt, nedtagning af signalmast o.lign.

Ved siden af restaureringsarbejderne indgik museets frivillige fra Søværnsgruppen og LUFTVET i skolernes efterårsferie aktivt i museets formidling til publikum, idet de lagde en meget stor indsats i fremvisningen af museets luftværnsmateriel. De frivilliges deltagelse blev en kæmpe succes, idet publikum her havde mulighed for at høre beretninger fra første hånd.

Frivilligruppen på Stevns Museum, Trælleguppen, der laver aktiviteter på overdrevet bag Stevns Museum, er vokset: I 2010 har ni voksne og otte børn/unge være aktive i 1832 timer. Timerne er brugt på de seks aktivitetsdage åbne for publikum, en række weekend-dage med forberedelse og mange aftener med planlægningsmøder og forberedende aktiviteter. Også trælles indsats påskønnes som et bidrag til museets alsidige, personlige formidling. Leder af trælleguppen er Annette Rønnow.

På Haslev Museum bidrager medlemmer af Lokalhistorisk forening i Faxe Kommune med aktiviteter.

På Geomuseum Faxe har vi i 2010 som tidligere år haft stor glæde af den store indsats fra Alice Rasmussen og Arne Åsbjerg.

På Stevns Naturcenter bidrager Østsjællands Biavlerforening med formidling af Skolebigård.

9.3 Arbejdsmiljø

Arbejdsmiljøarbejdet prioriteres højt på Østsjællands Museum dels gennem det formaliserede arbejde og dels gennem en konsekvent opmærksomhed omkring emnet.

Museets sikkerhedsorganisation er sammensat for at dække alle museets fysiske enheder samt fagområderne kontor og værksted.

Ledelsesrepræsentant: Tove Damholt

Inger Olsen er sekretær for sikkerhedsorganisationen og udfører i praksis en væsentlig del af sikkerhedsarbejdet herunder f.eks. sikkerhedsdatablade, APV mv.

Sikkerhedsrepræsentanter:

Inger Olsen	kontor Stevnsfort og kontor Stevns Museum
Jeff Fehler	Værksted Stevnsfort
Jes Johnsen	Værksted Stevns Museum Haslev Museum Stevns Naturcenter Geomuseum Faxe

Ud over de formelt udpegede repræsentanter, tilstræbes det, at der på hver fysisk adresse er mindst en medarbejder med sikkerhedsuddannelse, således at disse medarbejdere er kvalificerede til at indgå i en dialog med sikkerhedsgruppen og er særligt kvalificerede i forhold til at være opmærksom på arbejdsmiljø.

Udover sikkerhedsgruppen har følgende ansatte på Østsjælland Museum pt. sikkerhedsuddannelsen:

Geomuseum Faxe: Jesper Milàn

Stevns Naturcenter: Lars Henriksen

Stevns Museum: Jane Madsen

Koldkrigsmuseum Stevnstort: Thomas Tram Pedersen

Arbejdspladsvurdering er udarbejdet for museets nye afdelinger Stevns Naturcenter og Haslev Museum og der er udarbejdet handleplaner. Handleplanerne for samtlige afdelinger opdateres løbende og gennemgås systematisk ved sikkerhedsmøder.

Som optakt til sæson 2010 blev der i vinteren 09/10 afholdt førstehjælpskurser for museets faste personale og hjertestarterkurser for personale og frivillige på Koldkrigsmuseum Stevnstort.

På Koldkrigsmuseum Stevnstort er der særligt opmærksomhed på sikkerhed. Frivillige på fortet får udleveret og gennemlæser mappe om sikkerhedsforhold inden start. Inden sæsonstart blev afholdt sikkerhedsøvelse med professionelle instruktører, og alle guider som er kommet til siden gennemgår to timers sikkerhedsuddannelsesforløb inden start. Søværnsgruppen færdes ofte i Undergrunden og har gennemgået brandalarmer og sikkerhed direkte med Beredskabschefen

9.4 Kurser/seminarer/årsmøder/konferencer

Museets personale deltager løbende i møder og seminarer for at sikre opdatering af information, samarbejde og faglig opkvalificering. Her er et udvalg:

Dato	Deltager	Kursus/møde/konference
01.03.10	Helle Ålsbøl	Seminar i Samlingsnetværk om kassation, ODM
12. –	Kirsten Føns, Jens Carl Jørgensen	Studietur til Bornholm (Stevns i Vækstgear)
13.03.10		
21. –	Kirsten Føns	Naturvejlederforeningens Årskonference
23.04.10		
04.05.10	Tove Damholt	Kulturarvsstyrelsens 2. temamøde om museumsudregning
10.05.10	Jens Carl Jørgensen, Tove Damholt	Kulturarvsstyrelsens årsmøde
18.05.10	Tove Damholt	Verdensarvsseminar, Kulturarvsstyrelsen
18.06.10	Tove Damholt	Verdensarvsseminar, Kulturarvsstyrelsen
02.06.10	Kirsten Føns	Seminar om oplevelsesøkonomi. Stevns i vækstgear
27.09.10	Tove Damholt	Temamøde, Østdansk Turisme
22.09. –	Kirsten Føns	Studietur til Rügen arrangeret og finansieret af Regional netværk for naturparker, Region Sjælland. Tema: Naturparker, besøgsstyring, formidling m.v.
24.09.10		Nordisk Forum for bygningskalk, Årsmøde og kursus Kulturarvsstyrelsen. Møde om museumsudredning. Vejle
01.10.10	Helle Ålsbøl	Naturhistorisk Årsmøde
15.10.10	Tove Damholt	
22-	Tove Damholt	
23.11.10		
10.11.10	Tove Damholt	Dialogmøde Kulturarvsstyrelsen
17.11.10	Helle Ålsbøl	Kulturhistorisk Årsmøde. Deltager som koordinator af udstillingsgruppens årsmøde.
18.11.10		
17.-	Jesper Milàn	54th Annual Meeting of the Palaeontological Association, 17th-20th December, i Ghent, Belgien
20.12.10		

9.5 Medlemskab af bestyrelser m.m.

Bestyrelsesformand Jens Carl Jørgensen
Styregruppen for Stevns Klint Verdensarv

Bestyrelsesmedlem Bjarne Østergård Rasmussen
Medlem af styregruppen for Stevns Klint Verdensarv

Museumsdirektør Tove Damholt
Medlem af Kulturarvsstyrelsens Faglige råd for Naturhistorie
Medlem af fagligt råd i Kulturaftale Storstrøm
Medlem af SAML (museumsledere i Kulturregion Storstrøm)
Medlem af styregruppen for Stevns Klint Verdensarv
Medlem af projektgruppe for Stevns Klint Verdensarv
Flere ad hoc arbejdsgrupper under Stevns Klint Verdensarv herunder
medlem af kommunikationsgruppen, tovholder for værdianalysegruppen mv.
Medlem af følgegruppe for Naturvejlederen Faxe

Museumsinspektør Jesper Milàn
Medlem af redaktionskomiteen på New Mexico Museum of Natural History and
Science Bulletin.
Medlem af Dansk Geologisk Forening, DGF
Medlem af European Association of Vertebrate Palaeontologists, EAVP
Medlem af Society of Vertebrate Paleontology, SVP
Medlem af The Palaeontological Association, PalAss

Museumsinspektør Helle Ålsbøl
Medlem af styregruppen for ABM Kulturaftale Storstrøm
Medlem af arbejdsgruppe for ABM-projektet Historisk Atlas
Medlem af arbejdsgruppen vedr. Danmarks kønneste Landsby
Medlem af brugergruppen Stevns Fyrcenter
Medlem af Nyere tids inspektør-netværk
Koordinator for Udstillingsgruppen til Fagligt Årsmøde, Fuglsø.

Naturvejleder Kirsten Føns
Medlem af projektgruppe for Stevns Klint Verdensarv
Medlem af regionalt netværk for naturparker, Region Sjælland
Medlem af Grønt råd Stevns Kommune
Medlem af naturvejledernetværket på Sjælland

Naturvejleder Sara Gelskov
Medlem af følgegruppe for Naturvejlederen Faxe
Medlem af Faxe Naturråd
Medlem af arbejdsgruppen i Naturrum Præstø Fjord
Medlem af udvidet interessentgruppe Naturpark Præstø Fjord.
Medlem af naturvejledernetværket på Sjælland

Administrationsleder Ilse Sørensen
Medlem af projektgruppe for Stevns Klint Verdensarv